

Aktuality Zväzu

Ročník XXXI. ~ Číslo II

September 2022

ISSN 1338 – 7960

Protest Odborového zväzu pracovníkov školstva a vedy na Slovensku – 15. jún 2022

Príhovor predsedu

Obsah

Vážené kolegyně,
vážení kolegovia,

s novým školským i akademickým rokom sa opäť začínajú povinnosti výchovy a vzdelávania mládeže pre všetkých zamestnancov v školstve. Nech nový školský i akademický rok 2022/2023 je úspešný, zdravší a bez stresov.

V kolektívnom vyjednávaní sme dosiahli to, čo považujeme za úspech, ale nie taký, aby sme povedali, že sme dosiahli maximum. Kolektívna zmluva vyššieho stupňa je podpísaná a účinná do 31. 8. 2024. Za najdôležitejší benefit považujeme zvýšenie platov v roku 2023 v dvoch termínoch: od 1. 1. 2023 a od 1. 9. 2023 pre všetkých zamestnancov v školstve.

Nadalej nám zostávajú nedoriešené požiadavky adresované vláde SR – zjednotenie financovania osobných nákladov zamestnancov školstva (materské školy, školské kluby detí, centrá voľného času, školské jedálne, základné umelecké školy, školské internáty...) a zmena tarify tabuľky, podľa ktorej sú platení nepedagogickí zamestnanci. Riešenie je v nedohľadne, nie je ochota zo strany vlády ich vyriešiť, iba sľubuje a nič sa nedeje.

Nárast cien energií spôsobuje obrovské problémy všetkým typom škôl a zariadení v regiónoch, ale aj verejným vysokým školám. Školy sú finančne poddimenzované, podporujeme požiadavky škôl na zvýšenie financií na energie, kde v regionálnom školstve chýba okolo 36 miliónov a na vysokých školách viac ako 15 miliónov. Ak nedôjde k dofinancovaniu, hrozí zatvorenie škôl a možný prechod na dištančnú formu vzdelávania.

Ďakujem vám všetkým, ktorí ste sa zúčastnili na proteste 15. júna 2022 v Bratislave. Bolo nás viac ako 15-tisíc. **Protest pomohol.** Predseda vlády SR aj minister financií zmenili názor na financovanie v školstve, hlavne v otázke platov. Výsledkom je podpis kolektívnej zmluvy vyššieho stupňa.

Do politických šarvátok tejto vlády sa nemiešame. Máme na to svoj názor. Záleží nám na školstve, na odborároch a ostatných zamestnancoch, na deťoch, žiakoch a študentoch.

Odborový zväz pracovníkov školstva a vedy na Slovensku robí odborársku politiku. Máme stanovené svoje ciele, ktoré postupne naplňame.

Ing. Pavel Ondek,
predseda zväzu

XI. zjazd KOZ SR

Delegáti XI. zjazdu KOZ SR rozhodli o novom vedení konfederácie na nasledujúce 4 roky. Novou prezidentkou KOZ SR sa stala Monika Uhlerová a novým viceprezidentom KOZ SR sa stal František Gajdoš. Zjazd zvolil aj nové Predstavenstvo KOZ SR.

Blahoželáme zvoleným a prajeme veľa síl v boji za odborové hnutie a pracujúcich na Slovensku.

doc. Ing. Miroslav Habán, PhD.,
predseda ZVŠaPRO
Foto: archív KOZ SR

Z činnosti zväzu

Vyhlasenie Odborového zväzu pracovníkov školstva a vedy na Slovensku z protestu zamestnancov školstva dňa 15. 6. 2022	3
Prečo protest?	4
4. letný deťský tábor Odborového zväzu pracovníkov školstva a vedy na Slovensku v KŽ	8
Vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov v rámci profesijného rozvoja	10
Štrajk školských odborárov v Maďarsku	11

Z činnosti združení

Školenie predsedov ZO a členov Rady ZO OZŠ Martin a Turčianske Teplice	12
Konečne sme sa dočkali!	13
Stretnutie zástupcov odborových zväzov školských inšpektorov	14
Lúčime sa, Evka	16
Odišla naša priateľka Evka	16
Prvý rok činnosti Rady ZO OZŠ SŠ na strednom Slovensku	17
v novom zložení	20
Futbalový turnaj troch univerzít	21
Vyhlasenie SRK Zabráňme kolapsu vysokých škôl na Slovensku!	21
Slávnostné otvorenie akademického roka 2022/2023 na VVŠ	22

Rokovania, konferencie, pléna

Zúčastnili sme sa na špeciálnej konferencii ETUCE	23
---	----

Zamestnanosť a platy v školstve

Stupnica platových taríf pedagogických zamestnancov a zvýšenie platových taríf v závislosti od dĺžky započítanej praxe od 1. 7. 2022	24
Základná stupnica platových taríf zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme od 1. 7. 2022	26
Osobitná stupnica platových taríf učiteľov VŠ a výskumných a vývojových zamestnancov od 1. 7. 2022	26

Odborné recenzované príspevky

Výučbové aktivity ako nástroj rozvoja mediálnej gramotnosti a prevencie kyberagresie	27
--	----

Zlatý Amos

15. jubilejný ročník ankety o najobľúbenejšieho učiteľa na Slovensku Zlatý Amos	30
--	----

Môj názor na vec

Novela školského zákona nasmeruje školy k produkovaniu analfabetov a hlupákov	32
Spoznávame Slovensko	33

Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci

Novelizovaná legislatíva BOZP	34
-------------------------------	----

Vyhlásenie Odborového zväzu pracovníkov školstva a vedy na Slovensku z protestu zamestnancov školstva dňa 15. 6. 2022

My členovia Odborového zväzu pracovníkov školstva a vedy na Slovensku, ako aj ostatní občania zúčastnení na proteste vyjadrujeme nespokojnosť s pretrvávajúcim nedostatčným financovaním oblastí výchovy, vzdelávania, vedy, výskumu a športu v Slovenskej republike. Valorizáciu platov v roku 2021 o 0 % a od 1. 7. 2022 o 3 % považujeme za absolútne nedostatočnú. Svoj postoj k návrhom vlády SR vyjadrila rada zväzu v decembri minulého roka vyhlásením štrajkovej pohotovosti a odmietnutím podpisu kolektívnej zmluvy vyššieho stupňa.

Po viac ako dvoch rokoch boja s pandémiou a so zvýšenými nárokmi na zabezpečenie kvalitného a bezpečného výchovno-vzdelávacieho procesu teraz my, zamestnanci školstva, čelíme ďalším náročným výzvam spôsobeným vojnou na Ukrajine. Enormné zvýšenie cien energií a zdražovanie potravín navyše spôsobilo nárast inflácie na dvojciferné hodnoty, čoho dôsledkom je veľký prepád reálnych platov. Životná úroveň zamestnancov školstva klesá a všetkým školám a školským zariadeniam hrozí finančný kolaps.

Financovanie školstva a vedy na Slovensku je v porovnaní s vyspelými štátmi dramaticky nízke. Pedagogickí, odborní a nepedagogickí zamestnanci školstva a vedy sú dlhodobo na pokraji záujmu politikov. Financovanie školstva je nejednotné. Absolventi stredných škôl odchádzajú za štúdiom do zahraničia, kde nachádzajú kvalitnejšiu infraštruktúru a lepšie ohodnotené uplatnenie. Záujem o učiteľské povolanie klesá a v niektorých regiónoch nebude mať

čoskoro kto zabezpečovať výchovu a vzdelávanie.

Pripomíname, že vláda SR vo svojom programovom vyhlásení deklarovala rozvoj výchovy a vzdelávania ako jednu zo svojich priorit. Prísľub na zvýšenie platov pedagógov bol zároveň súčasťou volebného programu strany SaS. Strana OĽaNO dokonca vo svojom volebnom programe navrhovala každoročné 10 % zvýšenie platov učiteľov! Zároveň sľubovala skokové zvýšenie platov začínajúcich učiteľov a tiež podporu inovatívnych učiteľov prostredníctvom pohyblivej zložky mzdy. Okrem toho OĽaNO navrhovalo odstrániť platovú diskrimináciu nepedagogických zamestnancov, ktorých tarifná tabuľka sa začína pod úrovňou minimálnej mzdy. Nič z toho doteraz vláda nebola schopná zrealizovať.

Namiesto toho poslanci NR SR schvaľujú zákony, ktoré ukladajú zamestnancom školstva nové a často nezmyselné povinnosti, napríklad pri tvorbe obsahu vzdelávacích programov, zasahujú do akademickej samosprávy vysokých škôl a nezohľadňujú pri tom názory a praktické skúsenosti sociálnych partnerov a odborníkov.

Z uvedených dôvodov žiadame okamžitú hmatateľnú finančnú podporu namiesto sľubov!

Žiadame:

- valorizáciu tarifných platov všetkých zamestnancov školstva od 1. júla o 10 %,
- úpravu platovej tabuľky nepedagogických zamestnancov tak, aby sa začínala na úrovni minimálnej mzdy,
- dofinancovanie zvýšených prevádz-

kových nákladov všetkých škôl a školských zariadení.

Očakávame, že vláda čo najskôr prehodnotí svoj postoj ku školstvu a nájde potrebné financie. Nestačí len programové vyhlásenie vlády, v ktorom sú iba všeobecné slová o školstve.

Zabezpečte, aby deti, žiaci a študenti mali čo najkvalitnejšie podmienky na vzdelávanie!

V Bratislave 15. 6. 2022

Za účastníkov protestu
Ing. Pavel Ondek,
predseda zväzu

Adresované:
Vláde Slovenskej republiky
Poslancom Národnej rady SR

Prečo protest?

Učitelia

Vláda Slovenskej republiky si vo svojom programovom vyhlásení a ostatných strategických dokumentoch dala za cieľ zlepšiť stav v oblasti výchovy a vzdelávania všetkých detí, žiakov a študentov. Vláda SR sa zaviazala urobiť v školstve zmeny, ktorých nositeľmi majú byť vzdelaní, motivovaní a adekvátne odmeňovaní pedagogickí a odborní zamestnanci.

Medzinárodné skúsenosti ukazujú, že kvalita vzdelávania je priamoúmerná motivácii pedagógov. Na Slovensku však už dva roky, čiže počas obdobia

súčasnej vlády, nedošlo k plošnému zvyšovaniu tarifných plátov učiteľov.

Realita navyše hovorí o iných ukazovateľoch a číslach, ktoré boli nedávno zverejnené. V roku 2022 by malo v regionálnom školstve chýbať oproti roku 2021 približne 1 300 učiteľov, v roku 2023 až 3 500 učiteľov a do roku 2025 narastie tento počet takmer na 8 600 učiteľov. Je preto nevyhnutné zvýšiť motiváciu mladých ľudí pracovať v školstve.

Učiteľ formuje osobnosť dieťaťa a dáva základy vzdelanosti celej spoločnosti.

Škola nie je výrobná linka a práca učiteľa je jeho poslaním. Dovoľme našim učiteľom pracovať za dôstojné ohodnotenie a podporme ich všetci. Sú súčasťou našich rodín, pretože sú pre naše deti sprostredkovateľom nových informácií a motiváciou na objavovanie a poznávanie sveta.

Je smutné, že požiadavky učiteľov a sľuby z programového vyhlásenia musíme vláde pripomínať protestom. No je to však náš legitímny nástroj, ktorým upozorňujeme na nevyhnutnosť výrazného zvýšenia financií do školstva.

Neučiteľskí zamestnanci na univerzitách a v priamo riadených organizáciách

Zamestnanci, ako sú upratovačky, informátori a strážnici, údržbári, zamestnankyne ubytovacích oddelení, sekretárky, ekonómky, personalistky, knihovníčky, mzdárky, tajomníčky, ako aj mnoho ďalších neučiteľských zamestnancov zodpovedne si vykonávajúcu svoju prácu sú veľmi potrební na zabezpečenie bezproblémovej prevádzky na verejných vysokých školách (VVŠ) a v priamo riadených organizáciách (PRO).

Ich nástupný tarifný plat sa začína pod úrovňou minimálnej mzdy. Priemerný plat neučiteľských zamestnancov nedosahuje ani úroveň priemerného platu na Slovensku. Z tohto dôvodu viacerí odchádzajú za lepšie platenou prácou do iných sektorov hospodárstva alebo do zahraničia, aby mohli zabezpečiť svoje existenčné potreby a priaznivejšie fungovanie svojich rodín. Je najvyšší čas poukázať na to, že bez týchto zamestnancov je ohrozená plynulá pre-

vádzka na univerzitách a v PRO.

Kvalita vysokoškolského vzdelávania a budúcnosti Slovenska závisí aj od zlepšenia kvality podmienok pre študentov a zamestnancov slovenských univerzít. Aj z tohto dôvodu sa zamestnanci VVŠ a PRO zúčastnili na proteste, ktorý bol 15. 6. 2022. Zo svojich existenčných požiadaviek neustúpime a sme odhodlaní vytrvať do víťazného konca.

Vysokoškolských učiteľov a výskumníkov bude nedostatok

Súčasná diskriminačne nastavená pracovná pomera vysokoškolských učiteľov a výskumných zamestnancov umožňujú ich dlhodobé reťazenie. Spolu s nedostatočným platovým ohodnotením začínajúcich vysokoškolských učiteľov a výskumníkov je to hlavný dôvod, prečo odchádzajú za lepšie platenými pracovnými príležitosťami, často aj do zahraničia. Nedostatočne nastavené sociálne a ekonomické podmienky pre začínajúcich mladých učite-

ľov a výskumníkov negatívne vplyvajú na ich motiváciu, výkon aj duševné zdravie. Podobne aj vysokoškolskí učelia a výskumníci na konci svojej kariéry odchádzajú do dôchodku s platmi, ktoré patria v porovnaní s ostatnými členskými štátmi EÚ k najnižším.

V ostatných rokoch dochádza k poklesu zamestnancov na verejných vysokých školách o 350 až 450 zamestnancov ročne, čo spôsobuje zníženie kvality vysokých škôl. Kvalita vysokoškolské-

ho vzdelávania a budúcnosti Slovenska závisí aj od zlepšenia kvality podmienok pre študentov a zamestnancov slovenských univerzít.

Aj z tohto dôvodu sa zamestnanci verejných vysokých škôl zúčastnili na proteste, ktorý organizoval Odborový zväz pracovníkov školstva a vedy na Slovensku 15. 6. 2022.

Zo svojich existenčných požiadaviek neustúpime a sme odhodlaní vytrvať do víťazného konca.

Zamestnanci v špeciálnom školstve

Vzdelávanie a výchovu žiakov s určitou formou zdravotného alebo mentálneho postihnutia od predškolského veku až po strednú školu majú na starosti pedagogickí, odborní aj nepedagogickí zamestnanci špeciálnych škôl. Pracovať s týmito deťmi môžu len vysokokvalifikovaní a špecializovaní zamestnanci, ktorí svoje zamestnanie berú ako poslanie. Problematická je najmä vysoká

rozdielnosť potrieb detí v triedach a nedostatok pedagogických asistentov. Chýbajú tiež zdroje na zabezpečenie podporných zdravotných služieb pre deti prostredníctvom zdravotných sestier, fyzioterapeutických či rehabilitačných pracovníkov.

Vytvoriť vhodné prostredie od zabezpečenia základných životných potrieb cez výchovu a vzdelávanie až po mimo-

školské aktivity si vyžaduje množstvo profesionalít, umenia a snahy 24 hodín/7 dní v týždni. Preto je potrebné vytvoriť na špeciálnych školách vhodné pracovné podmienky a zabezpečiť primerané finančné ohodnotenie všetkých skupín zamestnancov od upratovačiek, kuchárov, pedagogických asistentov až po psychológov, špeciálnych pedagógov a ďalších.

Zamestnanci študentských domovov a jedální

Situácia v univerzitných študentských domovoch a jedálňach je kritická. Sociálne postavenie zamestnancov študentských domovov a jedální (ďalej ŠDaJ) na verejných vysokých školách (ďalej VVŠ) sa za posledné dva roky výrazne zhoršilo. Z dôvodu nulovej valorizácie tarifných platov sa mzda prevádzkových zamestnancov ŠDaJ dostala pod úroveň minimálnej mzdy. Týmto zamestnancom sa v súčasnosti musí platiť dorovnávať do výšky minimálnej mzdy z vlastných, takmer vyčerpaných zdrojov VVŠ. Okrem toho aj

mzda administratívnych zamestnancov ŠDaJ prevyšuje zväčša len o 10 % až 20 % minimálnu mzdu, čo pôsobí absolútne demotivačne a mnohé VVŠ majú problém s obsadzovaním týchto pracovných pozícií.

Hoci náklady na energie (hlavne plyn a elektrinu) pre ŠDaJ niekoľkonásobne narástli, štát žiadnym spôsobom tento rapidný nárast nákladov k 31. 5. 2022 nekompenzoval a, naopak, znížil príspevok pre študentské domovy. Mnohé VVŠ sú nútené z týchto dôvodov znížiť

stavy zamestnancov. Pri súčasnej vysokej inflácii sa mnohí zamestnanci ŠDaJ dostávajú do existenčných ťažkostí a majú problém zabezpečiť aj skromnú životnú úroveň svojich rodín.

Aj z tohto dôvodu sa zamestnanci VVŠaPRO zúčastnili protestu. Kvalita vysokoškolského vzdelávania a budúcnosť Slovenska závisí aj od zlepšenia podmienok pre študentov slovenských univerzít. Zo svojich existenčných požiadaviek neustúpime a sme odhodlaní vytrvať do víťazného konca.

Majstri odbornej výchovy

Odborný výcvik na stredných odborných školách má v rámci vzdelávacieho procesu nezastupiteľnú úlohu. V súčasnosti akoby sa zabudlo na význam jednej skupiny pedagogických zamestnancov. Status majstra odbornej výchovy ako garanta nadobudnutia praktických zručností a vedomostí neustále

klesá. Nároky sa postupne zvyšujú, ale pracovné a mzdové podmienky sa nezlepšujú. Nájsť kvalitného odborníka – remeselníka, ktorý má úväzok 24 – 35 hodín (pričom vyučovacia hodina má 60 minút) a bez nároku na nadčasové hodiny, je často neriešiteľný problém. Hovorí sa, že remeslo ma zlaté dno. Ale

bez majstrov odbornej výchovy nebude mať kto pripravovať budúcich kuchárov, stolárov či murárov. Preto je potrebné riešiť ich postavenie a vytvoriť im na školách primerané pracovné podmienky, ktoré ich budú motivovať ostať pracovať v školstve a zároveň prilákať do tejto profesie nových mladých ľudí.

Zamestnanci školských jedální

Zdravá výživa, pravidelná strava a jej vplyv na vývoj našich detí – o to sa starajú zamestnanci školských jedální. Kuchárky a vedúce školských jedální však dlhodobo trpia nedostatkom motivácie a finančného ohodnotenia. Kvalifikovaná sila v školskej jedálni nie je adekvátne odmenená, a pritom zabezpečuje dôležitú časť výživy našich detí. Napríklad v materskej škole ide až o 80 % výživy dieťaťa, ktorú zabezpečujú zariadenia školského stravovania. Nehovoriac o nepretržitých prevádzkach, kde deťom stravu poskytujú vý-

lučne zamestnancami školských jedální.

Pripomíname, že zariadenia školského stravovania tiež plnia veľmi dôležitú úlohu v oblasti boja proti obezite, pretože v školských jedálňach sa podáva vyvážená pestrá strava v súlade s odporúčanými výživovými dávkami. Upozorňujeme na fakt, že počas obdobia pandémie koronavírusu vzrástla obezita detí až o 12 percent.

Dokonca ani vo vyspelých štátoch nie je bežné poskytovanie zdravého stravovania pre deti a žiakov v školských je-

dálňach. Preto chceme vyzdvihnúť poslanie školských jedální v Slovenskej republike, ktoré plnia dôležitú úlohu pre zdravý vývoj mladej generácie.

Bojujeme za:

- odstránenie prvkov pracujúcej chudoby pri ich odmeňovaní,
- zlepšenie personálnej politiky pri tejto skupine zamestnancov školstva,
- presun financovania zamestnancov školských jedální späť pod ministerstvo školstva (prenesené kompetencie samosprávy).

Kritická situácia v univerzitných študentských domovoch a jedálňach

Sociálne postavenie zamestnancov študentských domovov a jedální (ďalej ŠDaJ) na verejných vysokých školách (ďalej VVŠ) sa za posledné dva roky výrazne zhoršilo. Z dôvodu nulovej valorizácie tarifných platov sa mzda prevádzkových zamestnancov ŠDaJ dostala pod úroveň minimálnej mzdy. Týmto zamestnancom sa v súčasnosti musí platiť dorovnávať do výšky minimálnej mzdy z vlastných, takmer vyčerpaných zdrojov VVŠ. Okrem toho aj mzda administratívnych zamestnancov ŠDaJ

prevyšuje zväčša len o 10 % až 20 % minimálnu mzdu, čo pôsobí absolútne demotivačne a mnohé VVŠ majú problém s obsadzovaním týchto pracovných pozícií.

Hoci náklady na energie (hlavne plyn a elektrinu) pre ŠDaJ niekoľkonásobne narástli, štát žiadnym spôsobom tento rapidný nárast nákladov k 31. 5. 2022 nekompenzoval a, naopak, znížil príspevok pre študentské domovy. Mnohé VVŠ sú nútené z týchto dôvodov

znižovať stavy zamestnancov. Pri súčasnej vysokej inflácii sa mnohí zamestnanci ŠDaJ dostávajú do existenčných ťažkostí a majú problém zabezpečiť aj skromnú životnú úroveň svojich rodín.

Aj z tohto dôvodu zamestnanci VVŠ podporili protest, ktorý bol 15. 6. 2022. Zo svojich existenčných požiadaviek neustúpime a sme odhodlaní vytrvať do víťazného konca...

Edita Horváthová sa z tribúny na Námestí SNP prihovorela účastníkom protestu za neučiteľských zamestnancov regionálneho školstva.

Predseda zväzu Ing. Pavel Ondek pred Národnou radou SR a účastníkmi protestu prečítal vyhlásenie z protestu.

Protest zamestnancov školstva prišli podporiť aj Mgr. František Dobšík (predseda) a Mgr. Markéta Seidlová (podpredsedníčka) Ceskomoravského odborového zväzu pracovníkov školstva (ČMOS PŠ).

Foto: doc. Ing. Miroslav Habán, PhD.,
prof. RNDr. Blažej Pandula, PhD.,
archív zväzu

4. letný detský tábor Odborového zväzu pracovníkov školstva a vedy na Slovensku v Kežmarských Žľaboch

Odborový zväz pracovníkov školstva a vedy na Slovensku pripravil pre deti svojich členov v poradí 4. letný detský tábor (LDT) v rekreačnom zariadení CROCUS Kežmarské Žľaby v čase letných prázdnin od 10. do 16. júla 2022. Spolu sa na LDT zúčastnilo 81 detí z celého Slovenska. Deti boli vo veku 8 až 14 rokov.

S vedúcou 1. oddielu Ing. Beátou Martiškovou (Bejka) si najmenšie deti kreslili na asfalt, súťažili v rôznych športových hrách a pobyt v tatranskej prírode dopĺňali rôznymi aktivitami. Medzi deti zavítala aj Ing. Mirka Vilčeková, ktorá v tvorivej dielni naučila deti vyrobiť si náramky a retiazky.

Vedúca 2. oddielu Ing. Nikola Slašťanová (Nika) pripravila pre všetky deti v tábore zaujímavé súťažné hry. Deti si pripravili podľa oddielov divadelný program, v ktorom predviedli svoju kreativitu a zmysel pre humor pri scénkach: Scobby Doo ako horor, Harry Potter ako komédia, Mimoni ako opera, Šipová Ruženka v televíznych novinách, Tom a Jerry ako triler, Shrek ako telenovela a pod.

získov počas besedy rozprával Ing. Pavel Ballo, ktorý je najznámejší odborník na monitorovanie výskytu svišťov na území Slovenska. Veľmi pútavé rozprávania obohatil o množstvo snímok a videosekvencií, ktoré prezentoval počas diskusie s deťmi.

Zásady poskytovania prvej pomoci predviedli Mgr. Lucia Kraková a Denis Bednár z pobočky Slovenského Červeného kríža v Poprade. Deti upútala najmä resuscitácia, ktorú zvládli na figuríne, a praktické ukážky ošetrovania bežných úrazov, ako aj fixácie zlomenín.

Všetci absolvovali túry z Kežmarských Žľabov na Čiernu vodu aj na chatu Plesnivec a tí zdatnejší zo 4. a 5. oddielu prišli až k Zelenému plesu. Pekné zážitky si deti odniesli aj z návštevy Chodníka nad korunami stromov v Bachledovej doline. Okrem náučného spoznávania života stromov odvážnejší absolvovali jazdu vzdušným tobogánom.

Medzi deti zavítal aj predseda zväzu Ing. Pavel Ondek, ktorý sa im prihovoril a porozprával im, aký význam majú odbory pre mladých ľudí.

Pekné spomienky majú deti aj z táborovej opekačky, ktorú pripravila pani kuchárka Anna Gáliková spolu vedúcim rekreačného zariadenia Miroslavom Mackulinom.

Napriek maximálnej starostlivosti sa niektoré deti nevyhli menším odreninám, ktoré profesionálne ošetrila Tatiana Micháleková (sestrička Tanička). Vďaka patrí aj spoločnosti Cloetta Levice, ktorá pre všetky deti poskytla veľké množstvo kvalitných cukríkov a sladkostí. Počas rozlúčkovej diskotéky si deti prevzali účastnícke diplomy, diplomy za rôzne aktivity, ako aj diplomy za najvzornejšie upratané izby v súťaži Najlepší milovníci poriadku. Poďakovanie za zdarný priebeh LTD patrí všetkým zamestnancom RZ CROCUS, vedúcim jednotlivých oddielov, zdravotníčke a zamestnancom zväzu.

text a foto:

doc. Ing. Miroslav Habán, PhD.,
podpredseda zväzu

Mgr. Patrik Kuchár (Paťo) zaujal svojich zverencov v 3. oddiele hlavne množstvom športových aktivít. Športové aktivity, okrem súťaží v bazéne wellness centra, boli obohatené o ukážky džuda, ktoré pripravil pre všetkých účastníkov tábora spolu s Mgr. Kamilom Lastivkom, reprezentantom TJ Slovan PU Prešov.

Pre deti zo 4. oddielu, ktorého vedúcim bol Ing. Milan Dobíáš, PhD. (Miňo), boli zaujímavé aktivity zamerané na turistiku, poznávanie tatranskej prírody a spoločenské hry v skupinách.

Vedúci 5. oddielu PaedDr. Stanislav Azor, PhD. (Stanko), s najstaršími deťmi zvládol niekedy aj „ťažko zvladnuteľné“ a humorné situácie s prehľadom a porozumením.

O živote tatranských svišťov a kam-

Vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov v rámci profesijného rozvoja

Profesijný rozvoj je proces rozvíjania, prehľbovania, zdokonaľovania a rozširovania profesijných kompetencií.

Profesijný rozvoj sa riadi podľa plánu profesijného rozvoja, ktorý vyplýva zo zamerania školy, školského zariadenia alebo zo zamerania zariadenia sociálnej pomoci.

Profesijný rozvoj sa uskutočňuje podľa profesijných štandardov a v súlade so súčasným vedeckým poznáním, s odbornými a spoločenskými požiadavkami na výkon pracovnej činnosti.

Riaditeľ vydáva **plán profesijného rozvoja** po prerokovaní v pedagogickej rade, so súhlasom zástupcov zamestnancov a po schválení zriaďovateľom. Plán profesijného rozvoja vydáva riaditeľ najmenej na jeden školský rok a najviac na päť školských rokov, je možnosť ho počas jeho platnosti dopĺňať a meniť v súlade s aktuálnymi potrebami školy, samozrejme, po prerokovaní so zriaďovateľom, zástupcami zamestnancov a v pedagogickej rade.

Vzdelávanie pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov sa organizuje ako kvalifikačné vzdelávanie, funkčné vzdelávanie, špecializačné vzdelávanie, adaptačné vzdelávanie, predtestačné vzdelávanie, **inovačné vzdelávanie**, **aktualizačné vzdelávanie**.

ODBOROVÝ ZVÄZ ŠKOLSTVA má oprávnenie na poskytovanie **inovačného vzdelávania**, teda môže poskytovať aj aktualizácie vzdelávania.

Cieľom inovačného vzdelávania je prehĺbenie, rozšírenie a inovácia profesijných kompetencií potrebných na výkon pracovnej činnosti v príslušnej kategórii alebo v podkategórii pedagogického zamestnanca, alebo v príslušnej kategórii odborného zamestnanca, alebo uplatnenie najnovších poznatkov alebo skúseností z praxe vo výchove a vzdelávaní.

Vzdelávanie sa poskytuje ako jednoduchý program vzdelávania, ktorý je uceleným programom určovania, dosahovania a overovania cieľov, obsahu, metód a foriem vzdelávania, jeho hodnotenia, organizácie a riadenia.

Formy vzdelávania v súlade s novelou zákona č.138/2019 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch sú: prezenčná, dištančná, kombinovaná, odborná stáž. Za prezenčnú formu vzdelávania sa považuje aj vzdelávanie zabezpečené prostredníctvom priameho prenosu.

Pedagogický zamestnanec a odborný zamestnanec je povinný v súlade so zákonom o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov udržiavať a rozvíjať svoje profesijné kompetencie, vykonávať pracovnú činnosť prostriedkami, metódami, formami a postupmi, ktoré zodpovedajú súčasným vedeckým poznatkom, hodnotám a cieľom školského vzdelávacieho programu alebo výchovného programu.

INOVAČNÉ VZDELÁVANIE v ODBOROVOM ZVÄZE ŠKOLSTVA

Odborový zväz školstva ako poskytovateľ je oprávnený na poskytovanie **inovačného vzdelávania pre kategóriu, podkategóriu alebo kariérovú pozíciu**: – učiteľ – majster odbornej výchovy – vychovávateľ – korepetítor – školský tréner – pedagogický asistent – zahraničný lektor – učiteľ profesijného rozvoja 3/3 – školský špeciálny pedagóg – psychológ a školský psychológ – špeciálny pedagóg a terénny špeciálny pedagóg – kariérový poradca – logopéd a školský logopéd – liečebný pedagóg – sociálny pedagóg.

A. Máme dve oprávnenia.

1. Obsahové zameranie inovačných vzdelávacích programov je uvedené podľa § 67 ods. 1 písm. c) zákona č. 138/2019 Z. z. na **inovačné vzdelávanie v oblasti informatizácie, informatickej bezpečnosti a prevencie, dištančné formy vzdelávania, inovácie vo využívaní didaktických pomôcok a didaktických technológií** pod názvom:

➤ **Pracovná činnosť pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov v podmienkach informatizácie spoločnosti.**

2. Obsahové zameranie inovačných vzdelávacích programov je uvedené

podľa § 67 ods. 1 písm. c) zákona č. 138/2019 Z. z. **Inovačné vzdelávanie v prierezových témach osobnostného a sociálneho rozvoja, multikultúrnej výchovy, regionálnej výchovy, k prevencii a výchove k ochrane zdravia a k prevencii pred nežiaducim javom v školskom prostredí s ohľadom na vzájomné vzťahy** pod názvom:

➤ **Inovácie vo výchovno-vzdelávacom procese, podpora zdravého a bezpečného životného štýlu detí, žiakov, pedagogických a odborných zamestnancov.**

Garantom môže byť zamestnanec poskytovateľa s najmenej:

- ✓ VŠ 1. stupňa + 5 rokov praxe v oblasti obsahu vzdelávania
- ✓ Úplné stredné odborné vzdelanie s najmenej 10 rokmi praxe v oblasti, ktorej sa obsah vzdelávania týka.

Záujmom ODBOROVÉHO ZVÄZU ŠKOLSTVA je poskytovať **inovačné vzdelávanie** dištančnou a kombinovanou formou.

Benefitom je, že frekventant študuje kedykoľvek a odkiaľkoľvek, ale zároveň má k dispozícii konzultácie s lektormi, o ktorých bude vopred informovaný. Každý si zvolí svoje tempo, materiál má k dispozícii počas celého vzdelávania. Naším cieľom je odborná podpora a pomoc, nie znechutenie.

Už prihlasovanie pripravujeme tak, že všetky potrebné údaje poskytnete iba raz a už sa nemusíte opäť prihlasovať na záverečnú prezentáciu.

Naším zámerom je orientovať sa na skúsených lektorov, ktorí vám pripravujú programy vzdelávania pretkané ako odbornou literatúrou, tak i praktickými úlohami, ukážkami a postupmi, ktoré si môžete zaradiť do svojho portfólia, využiť na svoj profesijný rast.

Vzdelávanie lektor pripraví, samozrejme, tak, aby splnilo zákonom daných 50 hodín.

Ako poskytovateľ ponúkame termíny záverečných prezentácií po absolvovaní vzdelávania, overovacích testov alebo dištančných úloh (cca 4-krát do roka záverečné prezentácie).

Témy inovačného vzdelávania – výber

je podľa oblastí, na ktoré je zameraný Plán obnovy a odolnosti SR, čo je na webovom sídle ministerstva školstva nazvané Individuálny profesijný rozvoj.

B. Ako pripravujeme konkrétne súčasti vzdelávania?

Učebné materiály sú spracované v tematických celkoch aj s učebnými textmi, učebnými činnosťami k textom, aplikačnými úlohami.

Prezentácie – nadväzujú na učebné texty, buď ich rozširujú, alebo bližšie vysvetľujú, prípadne sú zamerané na praktickú stránku problematiky.

Testy – každé vzdelávanie musí obsahovať 2 – 5 testov/1 – 5 dištančných úloh – pôjde zväčša o otvorené úlohy, ktoré budú musieť byť ohodnotené lektorom – forma bude na výbere autora vzdelávania.

Pracovať sa môže i s aplikačnými

úlohami, učebnými činnosťami – ak je vzdelávanie zamerané viac prakticky, vyžaduje si praktické činnosti, budú slúžiť na využitie frekventantov pre ich prax.

Záverečná prezentácia bude samostatný dokument, v rozsahu max. 10 minút.

Inovačné vzdelávanie sa ukončuje záverečnou prezentáciou pred trojčlenou komisiou, ktorú vymenúva štatutárny orgán poskytovateľa.

Súčasťou vzdelávania je i povinný **dotazník spokojnosti** – dôležitý na preukazovanie kvality vzdelávania a zároveň poskytovateľ musí jeho výsledky zverejňovať na svojom webovom sídle.

Na záver si dovoľím vysloviť emóciu, že sa na vás tešíme, na váš záujem rozvíjať svoje profesijné kompetencie práve s nami. Chceme sa zamerať na všetky druhy škôl a školských zariadení, ako

i na všetky témy, ktoré budú pre vás zaujímavé a potrebné.

Vždy vás budeme informovať, aké vzdelávanie je pripravené, komu je určené a na čo je zamerané obsahovo. Už začiatkom septembra bude zverejnená na webovom sídle anotácia prvého vzdelávacieho programu, ktoré je navrhnuté pre učiteľov 1. stupňa ZŠ a vychovávateľov ŠKD s názvom:

Didaktické využitie audiovizuálnych, digitálnych obsahov v edukačnej praxi ZŠ

Nech neujde vášmu pozornému oku webové sídlo ODBOROVÉHO ZVÄZU ŠKOLSTVA, záložka VZDELÁVANIE A PROJEKTY, kde aktuálne programy a informácie budú zverejňované.
www.ozskolstva.sk

PaedDr. Ingrid Kováčová,
špecialistka odborového zväzu
pre vzdelávanie

Štrajk školských odborárov v Maďarsku

U našich južných susedov v Maďarskej republike začiatkom nového školského roku pokračuje štrajk odborárov. Školské odborové zväzy – Demokratický zväz pedagógov a Odborový zväz pedagógov – vyhlásili štrajkovú pohotovosť ešte v októbri 2021, keď žiadali vládu o riešenie najpálčivejších problémov v školstve: nedostatok pedagogických pracovníkov na školách, nízke platy pedagogických pracovníkov a neznesiteľná, enormne vysoká pracovná záťaž pedagógov. Pred začiatkom školského roku koncom augusta si zasadnú zástupcovia vlády a zástupcovia školských odborov. V prípade neriešenia problémov predložených odborármi v septembri bude pokračovať štrajk školských pracovníkov.

Niekoľko údajov, ktoré svedčia o stave školstva v Maďarsku a oprávnených požiadavkách odborárov:

- v priebehu 12 rokov klesol podiel školstva z HDP o 2 % (rok 2008 – 5,8 %, 2020 – 3,8 %)
- hrubý plat začínajúceho pedagóga je 312 000 Ft (780 €)
- zvýšenie platu pedagogického pracovníka počas prvých 14 rokov pedagogickej práce je 0 %
- počet chýbajúcich pedagogických pracovníkov začiatkom školského roku 2022/2023: 16 000 pedagógov

- v priebehu nasledujúcich piatich rokov opustí štátny vzdelávací systém 22 000 pedagógov
- viac ako 40 % učiteľov je vo veku nad 50 rokov a iba 7 % je do 30 rokov
- plat pedagogického pracovníka je len 66 % priemerného platu ostatných vysokoškolsky vzdelaných zamestnancov.

V Maďarsku má dlhú históriu centralizácia a politizácia učebných osnov. V roku 2013 vláda Fideszu Viktora Orbána centralizovala správu verejných škôl, ktoré predtým spravovali samosprávy. Mnohí tento krok aj vítali, pretože obce v chudobnejších a vo vidieckych oblastiach si nevedeli poradiť s účtami a vyplácanie miezd pracovníkov škôl niekedy meškalo aj niekoľko mesiacov. Centralizácia však znamenala aj prísnejšiu kontrolu centrálnou vládou, zníženú autonómiu škôl a nové národné osnovy v roku 2020, ktoré až príliš zdôrazňovali vlastenectvo.

V priebehu posledných rokov boli obmedzované aj práva učiteľov na štrajk. Študenti nemôžu byť ponechaní bez dozoru alebo poslaní domov a musí sa dodržiavať minimálna služba. Dni štrajku sa odpočítavajú z plátov učiteľov a pri enormne nízkych platoch si musia dvakrát rozmyslieť, či si môžu dovoliť štrajkovať a prísť čo i len o zlomok

svojho príjmu. Učitelia sú rozdelení a mnohí sa boja o svoju existenciu. Čerstvým znakom Orbánovej tvrdej politiky je, že nová vláda Fideszu odovzdala vzdelávanie pod kontrolu ministerstva vnútra a jeho železného vodcu Sándora Pintéra, ktorý pri rokovaní s učiteľmi a ich odbormi sľúbil viac palíc ako mrkvy.

Mgr. Zoltán Horváth
Foto: archív autora

Kto bude zajtra učiť?

Školenie predsedov ZO a členov Rady ZO OZŠ Martin a Turčianske Teplice

Tri krásne júnové dni 24. 6. – 26. 6. 2022 preplnené novými informáciami a zážitkami strávili predsedovia ZO a členovia Rady ZO OZŠ Martin a Turčianske Teplice v príjemnom prostredí Domova Speváckeho zboru slovenských učiteľov, ktorý sa nachádza v malebnom kúpeľnom mestečku Tren-

V rámci neho PaedDr. Ingrid Kováčová, špecialistka OZŠ, oboznámila prítomných s aktualitami súvisiacimi so zákonom 245/2008 (školským zákonom). Po nej sa pracovnoprávnym otázkam a aktualizáciám zákonov venoval odborový právnik Mgr. Martin Mikluš. Následne sa rozprúdila bohatá a plodná

ku, ale aj možnosti pripomienkovania legislatívnych zmien.

Následujúci deň účastníci privítali pána Ing. Vladimíra Kmeca, ktorý im veľmi zaujímavým a pútavým spôsobom priblížil problematiku BOZP. Účastníkov zaujali najmä informácie, ktoré súviseli

čianske Teplice. Príjemné prostredie umocnilo krásne počasie a spolu vytvorili nádhernú kulisu pre trojdňový pobyt účastníkov. Po úvodnom zasadnutí Rady ZO OZŠ, ktoré hneď po príchode dňa 24. 6. 2022 viedla PaedDr. Jana Skalická, sa v popoludňajších hodinách začalo školenie.

diskusia zameraná na problémy, s ktorými sa stretávajú pri výkone svojej funkcie, a pomoc členom, ako je napríklad problematika nadčasovej práce, reťazenie pracovných pomerov, otázky súvisiace s pracovným poriadkom, pracovným časom a prítomnosťou pedagogických zamestnancov na pracovis-

s bezpečnosťou pri práci, pracovným úrazmi, pracovnými ochrannými prostriedkami, ale aj predpisy upravujúce bezpečný výkon práce zamestnancov, teplotné limity a pod.

Následne sa pod vedením pani PaedDr. Jany Skalickej zaoberali otázkami súvisiacimi s fungovaním základných organizácií, databázou i problematikou kolektívneho vyjednávania.

V popoludňajších hodinách sa účastníci venovali teambuildingovým aktivitám a večer im pobyt spríjemnil klavírny koncert pani Evky Krajčovej a vystúpenie skupiny Flash.

Čestným hosťom školenia bola bývalá predsedníčka Rady ZO OZŠ Martin a Turčianske Teplice Mgr. Eva Straková, ktorú medzi sebou účastníci vrelo privítali.

Školenie sa skončilo napoludnie 26. 6. 2022 a účastníci sa plní nových informácií a príjemných zážitkov rozišli späť do svojich domovov.

PaedDr. Jana Skalická,
predsedníčka Rady ZO OZŠ Martin
a Turčianske Teplice
Foto: archív autorky

Konečne sme sa dočkali!

Alenka Kamendyová je predsedníčka Rady OZŠ v okrese Hlohovec. Už celé roky organizuje školenia predsedov ZO OZŠ a riaditeľov škôl v rekreačnom zariadení CROCUS v Kežmarských Žľaboch zamerané na pracovnoprávne vzťahy, kolektívne zmluvy, financovanie škôl a školských zariadení a iné problémy v školstve. Pozýva zástupcov MŠVVaŠ a OZŠ na Slovensku. Na školenia je vždy pozvaný predseda zväzu Ing. Pavel Ondek, predsedníčka ZZŠ RNDr. Ingrid Gamčíková, právnik OZŠ Mgr. Martin Mikluš či iní funkcionári.

Každé školenie býva spestrené zaujímavým programom zameraným na poznávanie Tatier a okolia, či už to bola návšteva vodnej elektrárne Liptovská Mara, astronomického Observatória na Skalnatom plese, strediska Horskej záchranej služby v Starom Smokovci, Spišského múzea a Baziliky sv. Jakuba v Levoči, alebo soľnej bane v poľskej Wieliczke a mnoho ďalších zaujímavostí. Okrem toho organizuje zájazdy pre odborárov a ich rodinných príslušníkov, nezabúda ani na dôchodcov. Po dvoj-

ročnej covidovej prestávke sme sa konečne dočkali! V máji v dňoch 13. – 15. sa uskutočnil zájazd do Národného parku Pieniny. Ubytovaní sme boli Lesnici v chate Pieniny. Krásne prostredie, čistá príroda, milí ľudia. Privítal nás Janko Gondek, „Goral pieninský“, dlhoročný správca chaty. Milý a dobrosrdečný človek v typickom goralskom kroji. O dobrú náladu sa postarali goralští muzikanti Flisok, s ktorými si aj on rád zaspieva. Aj my sme si veru s nimi zaspievali aj zatancovali.

Cestou z Hlohovca do Pienin sme sa zastavili v Kežmarku. Je historickým centrom tradičného regiónu Spiš, patrí medzi najstaršie mestá na Slovensku. Navštívili sme tam drevený evanjelický artikulárny Kostol Najsvätejšej Trojice, ktorý je zapísaný aj v zozname pamiatok UNESCO. Zaujímavosťou je, že bol postavený bez použitia jediného klinca, nemá vežu a pôdorys je v tvare gréckeho kríža. Ďalší bol Nový evanjelický kostol v netradičnej červeno-zelenej farebnej kombinácii, postavený v druhej polovici 19. storočia. Taktiež sme navštívili Lyceálnu knižnicu, najväčšiu školskú historickú knižnicu nielen na

Slovensku, ale aj v strednej Európe. Obsahuje niekoľko tisíc zväzkov kníh, raritných spisov z rôznych vedných oblastí, originály diel E. Rotterdamského, M. Luthera, J. Husa, J. A. Komenského, všetkých našich literátov, historikov, jazykovedcov, filozofov, lekárov, prírodovedcov a iných. Poslednou pamiatkou, ktorú sme v Kežmarku navštívili, bol stredoveký gotický mestský hrad z 15. storočia, ktorý nás upútal svojou históriou, zachovanosťou a krásou. V hrade sídli aj Kežmarské múzeum so stálymi aj sezónnymi expozíciami. Na jeho nádvorí sa organizujú šermiarske, sokoliarske, hudobné a iné vystúpenia.

Aj ďalšie dni boli zaujímavé, neďaleký Červený Kláštor s národnou kultúrnou pamiatkou Kláštorom kartuziánov ležiaci v malebnom vyústení potoka Lipník do prielomu Dunajca a so splavom Dunajca na pltiach a raftoch. Jedinčná atrakcia, ktorú si niektorí z nás nenechali ujsť a pokochali sa pieninskou prírodou, skalnými prevismi či majestátnymi Tromi korunami. Taktiež sme navštívili obec Hniezdne s areálom Nestville Park. Je jedným z najmodernejších liehovarov v strednej Európe, kde sa vyrába prvá slovenská whisky. Nadväzuje na staré liehovarnícke tradície severného Spiša. V areáli sa nachádzajú expozície ľudových remesiel, piváreň s vlastnou výrobou piva a čokoládovňa, kde sme si posedeli pri dobrej kávičke a koláčiku. Tí, ktorí neboli splavovať Dunajec, sa mohli prejsť do poľského mestečka Szczawica, vzdialeného pár kilometrov od Lesnice. Pekná prechádzka popri Dunajci s prístavom plní, malými kaviarničkami a krásnou prírodou.

Alenke Kamendyovej patrí veľké poďakovanie za tieto krásne zážitky. Tri dni, ktoré sme spoločne prežili v Pieninách, nás naplnili krásnymi zážitkami a novými priateľstvami. Prajeme jej za všetkých účastníkov veľa chuti a síl a veríme, že naďalej bude organizovať pre nás odborárov zájazdy, na ktoré budeme mať všetci určite pekné a nezabudnuteľné spomienky.

Mgr. Eva Kuklová
a zamestnanci školstva
okresu Hlohovec
Foto: Jaroslav Kamendy

Stretnutie zástupcov odborových zväzov školských inšpektorov

V apríli 2022 sa členka výboru sekcie zamestnancov Štátnej školskej inšpekcie Zuzana Borovská zúčastnila na stretnutí zástupcov odborových zväzov školských inšpektorov viacerých európskych krajín – XI. národného fóra Odborového zväzu portugalských inšpektorov vzdelávania (SIEE), ktoré sa uskutočnilo v hoteli Alambique de Ouro v meste Fundão v Portugalsku. Na tomto fóre bola za účasti signatárskych odborových zväzov inšpektorov školstva z Portugalska (SIEE), zo Španielska (USIE), z Francúzska (SI. EN-UNSA), Anglicka (FDA) a zo Slovenska (OZŠ) podpísaná prvá Európska odborová charta inšpektorov školstva, ktorá bola dňa 9. mája 2022 predložená v Európskom parlamente. V dokumente, ktorý bol výsledkom trojdňového rokovania, sú zakotvené kľúčové požiadavky/tézy na vytvorenie optimálnych pracovných podmienok školských inšpektorov EÚ.

S myšlienkou vytvoriť túto Európsku odborovú chartu prišiel odborový zväz školských inšpektorov z Portugalska a signatárske odbory ju privítali a rozvíjali s nadšením a intenzívnou spoluprácou. Zároveň sa nadviazali osobné kontakty, ktoré sú predpokladom na rozvinutie dobrej vzájomnej medzinárodnej spolupráce medzi odborovými zväzmi.

V súčasnom období prebiehajú rozpravy o participácii na špecifických úlohách. Diskutuje sa o podmienkach, ktoré sú potrebné a dôležité na výkon profesie, a o požiadavkách na kompetenčný profil inšpektorov s dôrazom na osobné a profesijné kompetencie.

RNDr. Zuzana Borovská,
sekcia zamestnancov ŠŠI
Foto: archív zväzu

Európska charta odborových zväzov inšpektorov vzdelávania

Európska odborová charta inšpektorov vzdelávania je rozdelená do dvoch kapitol, z ktorých prvá sa týka nutných podmienok, ktorých splnenie sa považuje za dôležité pre výkon profesie, a druhá kapitola predstavuje požiadavky na profil inšpektorov vzdelávania vrátane osobných a profesijných kompetencií. Nasledujúce zásady preberajú všetky odborové zväzy, ktoré túto Európsku odborovú chartu inšpektorov vzdelávania podpisujú, a všetky ostatné odborové zväzy, ktoré sa k nej budú chcieť v budúcnosti pripojiť. Odborové zväzy inšpektorov vzdelávania, ktoré túto Európsku chartu podpisujú, sa zaväzujú spolupracovať s cieľom naplniť jej obsah, podporovať iniciatívy, ktoré na tento účel kolektívne prijímajú, posilňovať profesijné väzby, ktoré ich spájajú, a to prostredníctvom spoločného záujmu, úsilia a aktivít, pokiaľ ide o odbornú prípravu, ako aj požiadavky voči politickým činiteľom a európskym inštitúciám. To všetko rešpektujúc nezávislosť každého odborového zväzu v jeho územnej alebo národnej sfére.

Kapitola I Princípy

Niektoré z nutných podmienok na výkon profesie sú už našťastie realitou v niektorých európskych inšpektorátoch školstva. Naším cieľom je zabezpečiť ich plnú uplatniteľnosť pre všetkých európskych inšpektorov vzdelávania a následne sa zamerať na rozšírenie ich pôsobnosti aj na ďalšie krajiny a ich geografické oblasti.

Sme zástancami toho, aby rozhodnutia inšpektorov vzdelávania boli nezávislé, aby sa zabezpečila spravodlivosť, neustrannosť a rovnosť v ich činnosti. Inšpektori vzdelávania sa ako kontrolóri vzdelávania majú zúčastňovať na inštitucionálnych hodnoteniach a štúdiách vzdelávacích systémov na medzinárodnej úrovni, podporovaných alebo vykonávaných európskymi inštitúciami. Odborové zväzy inšpektorov školstva budú podnecovať medzinárodné orgány na európskej úrovni s kompetenciami v oblasti vzdelávania, aby do svojich štúdií, návrhov a aktivít zapájali inšpektorov vzdelávania, uznali a šírili ich prínos k zlepšeniu vzdelávania v Európe.

1. Nábor a odborná príprava:

- 1.1. Inšpektori pre vzdelávanie musia mať potrebnú pedagogickú kvalifikáciu (vysokoškolský diplom, magisterský diplom);
- 1.2. Všetci inšpektori pre vzdelávanie musia mať minimálne osemročnú pedagogickú prax a/alebo riadiacu prax v oblasti vzdelávania;
- 1.3. Inšpektori, ktorí vykonávajú inšpekcie v iných oblastiach, by mali mať aspoň osemročnú prax v oblasti, ktorú budú kontrolovať;
- 1.4. Úvodná odborná príprava inšpektorov vzdelávania by mala trvať najmenej jeden rok a mala by mať teoretickú a praktickú zložku (v pracovnom kontexte);
- 1.5. Všetky inšpektoráty by mali vypracovať ročný plán vzdelávania na pracovisku, ktoré je právom a povinnosťou inšpektorátov, a vzdelávanie inšpektorov by sa malo zohľadňovať pri ich kariérnom postupe.

2. Kariéra:

- 2.1. Inšpektori pre vzdelávanie musia byť vysokošpecializovaní a kontrolovať najmä činnosti vyplývajúce z ich predchádzajúcej odbornej praxe alebo odbornej prípravy;
- 2.2. Inšpektori by mali byť podstatne vyššie finančne ohodnotení ako učitelia a riaditelia škôl;
- 2.3. Pre inšpektorov vzdelávania by mal existovať kariérny postup, aby bolo možné rozlíšiť jednotlivé stupne zodpovednosti, príslušné technické a funkčné požiadavky a zložitost' pre rôzne úrovne výkonu.

3. Pracovný čas a podmienky:

- 3.1. Pri inšpekčných výkonoch by všetky výdavky malo znášať oddelenie, ku ktorému inšpektor patrí, a to cestovné, ubytovanie, diaľničné poplatky, parkovné, stravné a iné výdavky, ktoré inšpektor znáša v súvislosti so svojou činnosťou. Inšpektor si môže zvoliť pevne stanovenú sumu ako príspevok na ubytovanie a stravu;
- 3.2. Inšpektori by mali mať k dispozícii služobné vozidlá, a ak to nie je možné, na ich žiadosť (schvaľova-

nú každoročne) by mali mať možnosť používať vlastné vozidlo. Inšpektori, ktorí používajú na inšpekčné výkony vlastné vozidlo, by mali mať vlastné poistenie vozidla, ktoré prepláca inštitúcia, inšpekčná služba, ku ktorej patria, alebo by mal inšpektorát zaplatiť poistenie prevádzkovaného vozidla.

- 3.3. Pracovný čas by sa mal začať/ukončiť v čase, keď inšpektor odchádza/prichádza na svoje domovské/základné pracovisko (čas využitý na dopravu by mal byť zahrnutý do týždenného pracovného času);
- 3.4. Keď inšpektori nie sú na inšpekčnom výkone v školách, môžu si vybrať medzi prácou na pracovisku na inšpektoráte alebo doma;
- 3.5. Každý inšpektor musí mať k dispozícii na výkon povinností potrebné materiálno-technické zabezpečenie, a to počítač, tlačiareň, mobilný telefón a internet, ako aj príslušný spotrebný materiál.

4. Zastúpenie odborov:

- 4.1. Inšpektorom pre vzdelávanie musí byť umožnené nezávisle od počtu inšpektorov ustanoviť osobitnú a nezávislú úniu a/alebo vytvárať federácie či zväzy medzi nimi;
- 4.2. Inšpektori, ktorí sú vo vedení únie (odborového zväzu), by mali mať skrátený týždenný pracovný úväzok a vedúci odborového zväzu by mal mať možnosť vykonávať túto funkciu na plný úväzok (celkové skrátenie).

Kapitola II **Profil inšpektorov pre** **vzdelávanie a vyučovanie**

Inšpektori by mali byť vyberaní na základe otvoreného výberového konania spomedzi skúsených odborníkov v oblasti riadenia vzdelávania a učiteľov s najvyššou úrovňou spôsobilosti objektívne pozorovať javy a procesy v edukácii, so schopnosťou tieto analyzovať a správne hodnotiť v závislosti od reálnych podmienok a dostupných možností, vyhodnotené zistenia inšpekčnej činnosti následne spracovať do správy. Inšpektori, pre ktorých sú deti a študenti

vždy na prvom mieste, musia zabezpečiť, aby všetky ich úsudky boli založené na spoľahlivých a obhájiteľných dôkazoch, pričom si musia zachovať svoju odbornú nezávislosť, ísť príkladom a preukazovať zodpovednosť a transparentnosť vo všetkom, čo robia. Inšpektori by mali prevziať zodpovednosť pri rešpektovaní rozmanitosti a inklúzie.

1. Osobné vlastnosti a zručnosti

Kľúčové osobnostné vlastnosti a schopnosti/kompetencie inšpektora sú:

- 1.1. Byť vnímavým pozorovateľom;
- 1.2. Byť dobrým poslucháčom v dialógu;
- 1.3. Byť empatickým a asertívnym;
- 1.4. Byť zdatný v komunikácii, správne sa vyjadrovať ústne aj písomne;
- 1.5. Mať organizačné a metodicko-riadiace schopnosti;
- 1.6. Dobre ovládať IKT;
- 1.7. Mať vysokú vnímavosť etiky, byť schopný rešpektovať zásady korektnosti, nestrannosti, spravodlivosti a čestnosti;
- 1.8. Vedieť spolupracovať a pracovať v tíme.

2. Odborné zručnosti

2.1. Technické odborné zručnosti;

- 2.1.1. Mať hlboké a rozsiahle znalosti o problematike vzdelávania;
- 2.1.2. Pohotovo reagovať na aktuálne zmeny týkajúce sa širokej škály odborných otázok, ku ktorým dochádza v oblasti vzdelávania a inšpekcie;
- 2.1.3. Porozumieť konaniu hlavných aktérov v oblasti vzdelávania, vnímať operačný aj politický kontext každého z nich.

2.2. Komunikácia

- 2.2.1. Jasne a efektívne písomne komunikovať, hodnotové súdy vyjadrovať presne a efektívne;
- 2.2.2. Pri ústnej komunikácii sa vyjadrovať jasne a čestne, nadväzovať partnerské vzťahy a budovať dôveru medzi partnermi;
- 2.2.3. Vysvetľovať zložité problémy tak, aby boli pre adresátov zrozumiteľné;
- 2.2.4. Odovzdávať informácie diplomaticky, odborne a jasne formulované;
- 2.2.5. Byť vnímavý, komunikatívny a ne-

stranný v diskusiách, rešpektovať rôzne záujmy a názory;

- 2.2.6. Monitorovať efektívnosť vlastnej komunikácie a prijímať potrebné opatrenia na dosiahnutie vytýčeného cieľa (cieľov).

2.3. Vedenie

- 2.3.1. Inšpirovať a motivovať tímy, aby sa zapojili do práce a venovali sa svojej úlohe a cieľom;
- 2.3.2. Viest' spolupracovníkov v zmysle účinných výziev a vyžadovania zodpovednosti od všetkých zainteresovaných;
- 2.3.3. Prijímať názory a výzvy iných a reagovať na ne;
- 2.3.4. Podporovať, presadzovať alebo obhajovať vlastné či tímové konania a rozhodnutia, kedykoľvek je to potrebné;
- 2.3.5. Podporovať rozmanitosť, inklúziu a rovnaké príležitosti rešpektujúce rozdiely.

2.4. Rozhodovanie

- 2.4.1. Pred prijatím rozhodnutia jasne premyslieť proces a zvážiť jeho dosah;
- 2.4.2. Pri rozhodovaní podporovať inovatívne návrhy a výzvy od ostatných;
- 2.4.3. Dôsledne analyzovať a interpretovať údaje z rôznych zdrojov s cieľom podporiť rozhodnutia a určiť pravdepodobné výsledky;
- 2.4.4. Nájsť najlepšiu možnosť, identifikovať pozitíva, negatíva, riziká a dôsledky;
- 2.4.5. Vyvodiť primerané závery zo širokého spektra komplexných a niekedy neúplných dôkazov;
- 2.4.6. Rozhodovať sa s dôverou, aj keď sú podrobnosti nejasné alebo nesúhlasné.

2.5. Procesy a výsledky

- 2.5.1. Zameriavať sa na zlepšenie výsledkov detí a žiakov;
- 2.5.2. Zabezpečiť, aby všetci jasne chápali svoje úlohy, zodpovednosti a ciele;
- 2.5.3. Jasne a motivujúcou formou odovzdávať informácie o prioritách, cieľoch a očakávaniach, a tým povzbudiť k čo najlepším výkonom;
- 2.5.4. konať v súlade s právnymi a regulačnými požiadavkami;
- 2.5.5. Zavádzať a dodržiavať platné procesy a normy;
- 2.5.6. Efektívne udržiavať priority a zabezpečiť promptné oznamovanie výsledkov;
- 2.5.7. Preukazovať odhodlanosť a samostatnosť udržiavaním vysokého osobného štandardu v národných podmienkach a povzbudzovaním iných, aby konali rovnako.

Lúčime sa, Evka

Dňa 29. 6. 2022 vo veku 67 rokov nás opustila **Eva Bučková**, učiteľka MŠ a dlhoročná aktívna členka a funkcionárka v Odborovom zväze školstva. Celý svoj profesijný život 47 rokov zasvätila výchove detí. Najdlhšia časť jej učiteľskej praxe sa viaže k MŠ na Čergovskej ul. v Prešove. Pôsobila v nej 31 rokov až do svojho odchodu do dôchodku. Bola riaditeľkou školy, neskôr učiteľkou. Svoj pracovný život dokázala čínorodo zaplniť.

Počas svojej učiteľskej profesie dlhodo a aktívne pracovala v štruktúrach Združenia základného školstva Odborového zväzu školstva. Bola predsedníčkou základnej organizácie na škole, pôsobila ako vedúca sekcie pedagogických zamestnancov materských škôl pri Rade ZO OZŠ Prešov a pri krajskej rade. Práci v odboroch rozumela a rada tieto funkcie vykonávala. Vedela presvedčiť, vysvetliť a podnietiť zamestnancov, prečo je potrebné byť v odboroch, prečo neváhať a stať sa členom

združenia, ktoré zastupuje školských zamestnancov. Výsledkom bola 100 % organizovanosť v odboroch na škole. Zúčastňovala sa na školeniach, seminároch, poradách a zjazdoch, kde získané skúsenosti a poznatky podávala odborárom v členskej základni ďalej.

Bola príkladom pri účasti na protestných zhromaždeniach a štrajkoch zamestnancov školstva. Každoročne organizovala exkurzie, výlety, poznávacie zájazdy pre zamestnancov sekcie. Organizovala letné rekreačné pobyty aj v zahraničí – Chorvátsko, Bulharsko, Albánsko. Bola dobrý organizátorský a vodcovský typ človeka. Plná vitality, spoločenská, optimistická. Všetky jej aktivity dopĺňal jej zmysel pre humor. Nepoznala únavu, nedbala na čas, bola ochotná stáť na svojom mieste vo svojom dôležitom pracovnom zaradení.

V posledných rokoch ju trápili zdravotné problémy. Nechcela sa im poddať, úporne sa im bránila a pasovala sa s nimi rovnako ako so všetkými ťažkos-

*Neplačte a nechajte ma pokojne spať,
i bez slz možno spomínať.
Nebolo mi dopriať s Vami byť,
nebolo lieku, aby som mohla ďalej žiť.*

ťami v živote. Bohužiaľ, tento posledný boj nevyhrala.

Česť jej pamiatke!

Gabriela Žabková,
riaditeľka MŠ Čergovská 14
Prešov

Odišla naša priateľka Evka

Vo veku 68 rokov nás 6. júna 2022 opustila **Evka Pavelková**, dlhoročná predsedníčka Rady ZO OZŠ Topoľčany. Ako blesk z jasného neba nás zasiahla smutná a nečakaná správa o jej odchode spomedzi nás.

Žiaľ, naše posledné stretnutie nebolo radostné, ale veľmi smutné. Nevítal nás láskavý pohľad jej očí, neprihovárať sa nám jej milý úsmev. Vieme, že nám bude chýbať Evkino vrúcne objatie. Vždy sa tešila na naše pracovné stretnutia v Kežmarských Žľaboch, ktoré pravidelne organizovala a nevynechala takmer nikdy. Vytvárala na nich príjemnú, priateľskú a pracovnú atmosféru, rada sa s nami vždy stretala a podelila o svoje radosti i starosti.

Milá Evka, vyhasli Tvoje oči, onemeli pery, znehybneli ruky. V srdciach cítime bolesť, prázdno a do očí sa nám tlačia slzy, lebo sme sa rozlúčili navždy. Ani táto pandémia nám nedopriala sa s Tebou stretnúť počas posledných dvoch rokov. Verili sme, že konečne tento rok sa pracovné stretnutie uskutoční. Tešili sme sa

a určite by sme ho boli ešte stihli zrealizovať, nebyť týchto nezvyčajných okolností. Budeš nám, drahá Evička, veľmi chýbať a nie len nám, ale aj svojim najbližším, dcére, synovi a vnúčatám.

Nech je však všetkým útechou Tvoj bohatý, i keď krátky, usilovnou prácou naplnený život, ktorý si obetavo žila a ktorý si tak veľmi túžila žiť i naďalej. Nie tak kvôli sebe, ale aj pre dobro všetkých blízkych.

Lúčime sa s Tebou, Evka, v mene všetkých Tvojich priateľov. Ďakujeme Ti za všetko, s čím si nás na spoločných stretnutiach rozveseľovala a svojou prítomnosťou naplňala.

Odpočívaj v pokoji, v krásnej rodnej zemi, v lone prírody, ktorú si tak neskierne milovala. Lúčime sa s Tebou, budeš nám všetkým veľmi chýbať, ale zostávaš v našich srdciach, v ktorých si pamiatku na Teba zachováme.

Mgr. Mária Bezáková,
ZŠ Škultétyho 11, Topoľčany
v mene priateľov

Česť jej pamiatke!

S pietou

Prvý rok činnosti Rady ZO OZŠ na strednom Slovensku v novom zložení

V týchto posledných augustových dňoch uplynul rok od volebnej konferencie Rady ZO OZŠ stredného školstva v kraji Banská Bystrica, Trenčín a Žilina, na ktorom došlo k veľmi výraznej generáčnej obmene vedenia rady. Zmena nastala nielen na poste predsedu rady, kde dlhoročnú úspešnú predsedníčku p. Ing. Ivetu Majerovú nahradil Mgr. Boris Matušek, ale veľmi výrazne sa zmenilo aj zloženie výboru rady a posty podpredsedov. Za všetko hovorí fakt, že z predchádzajúceho výboru ostali vo výbore rady aj na toto volebné obdobie len štyria členovia trinásťčlenného výboru. Aj s odstupom času chcem poďakovať všetkým končiacim funkcionárom na čele s p. Ivetou Majerovou, od ktorých som mal možnosť sa veľa naučiť a aj dnes sa môžem v prípade potreby na nich s prosbou o radu obrátiť.

Práve táto výrazná personálna obmena dala smer našej práci. Zamerali sme sa na stretnutia, ktoré smerovali k nastaveniu pravidiel našej spolupráce v novom zložení, ale hlavne na spoznanie a začatie budovania úspešného tímu. Akedže sa v našej rade deje aj výrazná, početná zmena na postoch predsedov ZO a pokračuje to naďalej, naše stretnutia neboli len pre členov výboru rady, ale aj pre členov profesijných sekcií a komisií pracujúcich v našej rade. Napriek ešte stále platným obmedzeniam v súvislosti s covidom sa nám podarilo zorganizovať jesenné aj jarné stretnutie výboru rady, sekcií a komisií v prezenčnej forme v našich rekreačných zariadeniach v Kežmarských Žľaboch a na Čingove. Mrzí ma, že pre problémy s pandémiou sa neuskutočnili prezenčné jesenné stretnutia s predsedami ZO, stretli sme sa len v online priestore. Aspoň jarné rokovanie rady sa už uskutočnilo prezenčne, stanovili sme si ciele, rozpočet, plán činnosti a pustili sme sa do práce.

Počas jesenných mesiacov sme nominovali svojich zástupcov do orgánov Združenia SŠ, rady zväzu, predsedníctva zväzu a do sekcií a komisií. V tomto volebnom období pracuje v našej rade a vo výbore rady veľa pred-

sedov z odborného školstva. Dvaja naši členovia sú členmi Rady vlády pre odborné vzdelávanie, Peter Danko ako podpredseda. Rovnako sa nám podarilo nájsť záujemcov o činnosť v jednotlivých pracovných komisiách pri Rade vlády pre odborné vzdelávanie, ktorí ako odborníci z praxe pripomienkujú a navrhujú zmeny v odbornom vzdelávaní. Podieľame sa aj na činnosti KOZ, máme zástupcov v sneme KOZ, ako aj v regionálnych radách KOZ v našich krajoch.

Podarilo sa nám zaktivizovať ľudí na účasť na protestnom zhromaždení v Bratislave, kde sme mali okolo 700 účastníkov. Napriek neistote, stálym obavám z pandémie boli naši členovia ochotní cestovať z Oravy, Liptova, Kysúc, Turca či Gemera, ale rovnako aj zo Zvolena, z Banskej Bystrice či zo Žiliny skoro ráno a vrátiť sa večer. Je dobré vedieť, že aj naši členovia sú pripravení sa za svoje požiadavky a práva postaviť, aj keď treba priznať, že stále je aj veľa skeptických a pasívnych členov, ktorých ešte bude potrebné presvedčiť a zaktivizovať.

Mnohé sa nám v prvom roku činnosti podarilo, ale stále máme na čom pracovať a zlepšovať sa. Tešíme sa na spoločné rokovanie výborov rád SŠ, kde sa lepšie spoznáme s kolegami zo západného a z východného Slovenska. Ja osobne sa teším na ďalšiu prácu, spoluprácu a komunikáciu s našimi predsedami ZO, ale aj členmi nášho zväzu na školách a v školských zariadeniach, ako aj s funkcionármi nášho zväzu na celoslovenskej aj regionálnej úrovni. Som presvedčený, že aktivitou, výmenou informácií, dobrou komunikáciou a za podpory našich členov sa nám podarí dosiahnuť viac v prospech nás všetkých, našich členov a situácie v školstve ako takom. Teším sa na spoluprácu a prajem vám všetkým veľa zdravia a úspechov.

Mgr. Boris Matušek,
predseda Rady ZO OZŠ
stredného školstva
BB, TN, ZA

DO VAŠEJ KNIŽNICE Z VYDAVATEĽSTVA GRADA

Kedy detstvo bolí

Vyliečte si rany na duši
Gibson C. Lindsay

Ak ste vyrastali s emocionálne nezrelým, nedostupným alebo sebeckým rodičom, môžete mať v sebe pretrvávajúce pocity hnevu, osamelosti, zrady alebo opustenia. Môžete na svoje detstvo spomínať ako na čas, keď vaše emocionálne

potreby neboli naplnené, keď boli vaše pocity odmietané alebo keď ste museli prevziať zodpovednosť za dospelých v snahe kompenzovať správanie vášho rodiča. Tieto rany si však môžete zahojiť a vďaka tomu sa posunúť vo svojom živote vpred. V tejto prelomovej knihe klinická psychologička Lindsay Gibson odhaľuje deštruktívnu povahu rodičov, ktorí sú emocionálne nezreli alebo nedostupní. Oslobodením sa od emocionálnej nezrelosti svojich rodičov môžete obnoviť svoje pravé ja, kontrolovať, ako na nich reagujete, a vyhnúť sa ďalšiemu sklamaniu. Nakoniec sa naučíte, ako vytvoriť pozitívne, nové vzťahy, aby ste si mohli vybudovať lepší život.

Formát/strán: 145x205, 256 strán;
Cena: 12,74 EUR

Sociální práce ve školství

Hurychová Eva,
Ptáčková Blanka

Záměrem publikace je přiblížit sociální práci ve školách a dát ji do souvislosti s dalšími důležitými aspekty. Dotýká se témat, jako je původ humanitárních činností, křesťanský humanismus, nebo péče o duši.

Zabývá se závažným fenoménem násilí a konkretizuje další příčinu domácího násilí spojenou s perzistujícími negativními rysy syndromu ADHD.

Kniha uvádí složitosti různých systémů, šikanu, kyberšikanu, klady a zápory inkluze, sociální a situační kontexty, sociální a speciální pedagogiku či souvislosti s migrací. Součástí knihy je i téma naučené bezmocnosti, téma dětí se syndromem zvržených rodičů a dětí jako svědků násilí v rodině včetně následné citové deprivace. Publikace se zamýšlí, co dnes chybí jak dětem, tak dospělým. Podstatné principy mají od útlého věku vliv na výchovu, osobnostní vývoj, studijní prospěšnost a chování ve škole, sociální vazby, profesní a intimní vztahy. Pokládá si otázku, co je třeba dnes napravovat v individuálních či jiných bytostných společenských záležitostech. Sociální práce ve školách svou historií a podrobnostmi celek knihy uzavírá. Formát/strán: 144x207, 240 strán
Cena: 15,90 EUR

Ministri školstva po roku 1989

- 12. 12. 1989 – 26. 6. 1990

prof. RNDr. Ladislav Kováč, DrSc.

– minister školstva, mládeže a telesnej výchovy SSR

- 27. 6. 1990 – 24. 6. 1992

prof. RNDr. Ján Pišút, DrSc.

– minister školstva, vedy, mládeže a športu SR

- 24. 6. 1992 – 25. 9. 1992

Dušan Slobodník, CSc.

– minister školstva SR
(ad interim – dočasný)

- 26. 9. 1992 – 21. 6. 1993

prof. PhDr. Matúš Kučera, DrSc.

– minister školstva SR

- 22. 6. 1993 – 9. 11. 1993

doc. MUDr. Roman Kováč, CSc.,

mimoriadny profesor

– minister školstva SR
(ad interim – dočasný)

- 10. 11. 1993 – 14. 3. 1994

Ing. arch. akad. arch. Jaroslav Paška

– minister školstva a vedy SR

- 4. 7. 2006 – 8. 7. 2010

prof. Ing. Ján Mikolaj, CSc.

– minister školstva, vedy, výskumu a športu SR

- 8. 7. 2010 – 4. 4. 2012

Ing. Eugen Jurzyca

– minister školstva, vedy, výskumu a športu SR

- 4. 4. 2012 – 3. 7. 2014

doc. PhDr. Dušan Čaplovič, DrSc.

– minister školstva, vedy, výskumu a športu SR

- 3. 7. 2014 – 25. 11. 2014

Ing. Peter Pellegrini

– minister školstva, vedy, výskumu a športu SR

- 25. 11. 2014 – 23. 3. 2016

Juraj Draxler, MA

– minister školstva, vedy, výskumu a športu SR

• 15. 3. 1994 – 13. 12. 1994

Ing. Ľubomír Harach, CSc.

– minister školstva a vedy SR

• 13. 12. 1994 – 30. 10. 1998

PhDr. Eva Slavkovská, CSc.

– ministerka školstva a vedy SR

• 30. 10. 1998 – 17. 4. 2002

doc. RNDr. Milan Ftáčnik, CSc.

– minister školstva SR

• 18. 4. 2002 – 15. 10. 2002

doc. Ing. Peter Ponický, PhD.

– minister školstva SR

• 16. 10. 2002 – 8. 2. 2006

doc. Mgr. Martin Fronc, PhD.

– minister školstva SR

• 8. 2. 2006 – 4. 7. 2006

Mgr. László Szigeti

– minister školstva SR

• 23. 3. 2016 – 31. 8. 2017

prof. Ing. Peter Plavčan, CSc.

– minister školstva, vedy, výskumu a športu SR

• 31. 8. 2017 – 13. 9. 2017

Ing. Gabriela Matečná

– ministerka školstva, vedy, výskumu a športu SR
(ad interim – dočasná)

• 13. 9. 2017 – 21. 3. 2020

JUDr. Mgr. Martina Lubyová, PhD.

– ministerka školstva, vedy, výskumu a športu SR

• 21. 3. 2020 – 13. 9. 2022

Mgr. Branislav Gröhlíng

– minister školstva, vedy, výskumu a športu SR

• 13. 9. 2022 – 4. 10. 2022

Ing. Eduard Heger

– minister školstva, vedy, výskumu a športu SR
(ad interim – dočasný)

• 4. 10. 2022

Mgr. Ján Horecký

– minister školstva, vedy, výskumu a športu SR

Futbalový turnaj troch univerzít

Futbalový turnaj troch univerzít o putovný pohár odohrali v stredu **14. septembra 2022** v Košiciach družstvá **Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre, Technickej univerzity vo Zvolene a Univerzity veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach**. Turnaj sa uskutočnil pod záštitou rektorky UVLF Jany Mojžišovej a Rady Základnej organizácie Odborového zväzu pracovníkov školstva a vedy UVLF.

Turnaj otvoril predseda Rady ZO UVLF, ktorý privítal zástupcov vedenia a Akademického senátu UVLF v Košiciach, vedenia SPU v Nitre, TU vo Zvolene, TU v Košiciach, Strednej odbornej školy veterinárnej v Barci.

Na turnaji boli zúčastnení aj zástupcovia Odborového zväzu pracovníkov školstva a vedy na Slovensku – podpredseda zväzu a predseda združenia VŠ a PRO, predseda, resp. podpredsedníčka odborových organizácií v Nitre a vo Zvolene, predsedovia odborových organizácií TUKE, UPJŠ v Košiciach a PU v Prešove.

Aj keď nakoniec, ale o to úprimnejšie a srdečnejšie boli privítané družstvá samotných aktérov tohto turnaja.

Slávnostný príhovor i slávnostný výkop pred turnajom mala Dr. h. c. prof. MVDr. Jana Mojžišová, PhD., rektorka UVLF v Košiciach.

Na štadióne TJ Slávia Technickej univerzity Košice na Watsonovej ulici o-

hrali tímy troch univerzít turnaj systémom každý s každým.

Nad dodržiavaním futbalových pravidiel a fair play dohliadala trojica rozhodcov a ich pričinením, ale predovšetkým samotných aktérov turnaja nemuseli byť využité služby rýchlej zdravotnej pomoci, ktorá bola vždy poruke.

Je viac ako chvályhodné, že v družstve UVLF boli aj tri ženy, ktoré sa svojimi výkonmi vyrovnali mužom. Ale ako je to na každom akomkoľvek turnaji, víťazom chce byť každý, lenže v skutočnosti môže byť len jeden. A tu je aj výsledok.

Putovný pohár za víťazstvo v turnaji troch univerzít získalo domáce mužstvo **Univerzity veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach**.

Celkové poradie:

- 1. Univerzita veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach**
- 2. Technická univerzita vo Zvolene**
- 3. Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre**

Tri univerzity spája spoločná orientácia na budúcnosť nášho agrosektora. Vychovávajú odborníkov, ktorí majú priamy vplyv na zabezpečovanie potravinovej sebestačnosti, pestovanie plodín, chov hospodárskych zvierat, starostlivosť o ich zdravie, kontrolu výroby a predaja bezpečných potravín, ochrana a tvorbu životného prostredia, sta-

roslivosť o lesy a ich ekologickú rovnováhu, ale aj produkčnú schopnosť a život v nich. Na troch univerzitách pracujú stovky odborníkov, vedcov a výskumníkov, ktorí sa podieľajú na rozvojových projektoch a významnou mierou ovplyvňujú budúcnosť Slovenska v mimoriadne citlivom agrosektore.

A naplňovaniu spoločnej orientácie, nadväzovaniu nových kontaktov pre vzájomnú spoluprácu určite pomáha aj toto športové podujatie, ktoré nie je len tradičným, ale aj výnimočným v rámci univerzít na Slovensku.

Veríme, že na turnaji sa stretneme aj o rok. Štafetu jeho organizovania prebrala TU vo Zvolene.

Tešíme sa na ďalšie stretnutie.

Mgr. Zuzana Bobriková,
prof. RNDr. Michal Toropila, CSc.
Foto: Ing. Peter Magdina,
archív autorov

Vyhlásenie Slovenskej rektorskej konferencie Zabráňme kolapsu vysokých škôl na Slovensku!

Vysoké školy plnia celé spektrum poslania a úloh. Vysokoškolský sektor je rozhodujúci pre hospodársky rozvoj a kľúčový pre budovanie znalostnej spoločnosti. Neexistuje ekonomická oblasť, v ktorej by vysoké školy prostredníctvom výskumu a vývoja nemali významnú úlohu. Vysokoškolské vzdelávanie slúži na verejné aj súkromné účely. Podporuje spoločnosť, ktorá je prosperujúcejšia, bohatšia a vitálnejšia. Vysoké školy sú na pokraji kolapsu. V ostatných rokoch už nie je možné hovoriť o ich rozvoji, no dnes ani o ich dôstojnom prežití či prežití vôbec. Vzhľadom na predchádzajúce škrtky v rozpočte verejných vysokých škôl v rokoch 2021, 2022 a plánovaný pokles v roku 2023 v úhrne o 72 mil. eur nie je možné zabezpečiť základný chod verejných vysokých škôl. Dôrazne preto vyzývame vládu SR, aby:

1. Zvrátila negatívny vývoj financovania vysokých škôl. Žiadame, aby sa financovanie dostalo minimálne na úroveň roka 2020.
2. Sektoru vysokých škôl kompenzovala výpadky spôsobené bezprecedentnou energetickou krízou.
3. Dofinancovala výpadky v národných a európskych projektoch tak ako v okolitých krajinách. Ak nedôjde k naplneniu týchto požiadaviek, vysoké školy od 17. novembra 2022 zatvoria svoje brány a prestanú plniť svoje poslanie.

Tále 13. 9. 2022

Slovenská rektorská konferencia

Podporné stanovisko **Klubu dekanov fakúlt VŠ SR** k vyhláseniu Slovenskej rektorskej konferencie Zabráňme kolapsu vysokých škôl na Slovensku

Dekani fakúlt vysokých škôl SR intenzívne vnímajú súčasnú situáciu vo vysokom školstve. Dekani v plnom rozsahu podporujú vyhlásenie Slovenskej rektorskej konferencie Zabráňme kolapsu vysokých škôl na Slovensku, ktoré vzišlo zo 106. zasadnutia Slovenskej rektorskej konferencie konanej v dňoch 12. – 13. 9. 2022 na Táľoch.

V Banskej Bystrici 14. 9. 2022

Klub dekanov fakúlt
vysokých škôl SR

Stanovisko **Odborového zväzu pracovníkov školstva a vedy na Slovensku** k vyhláseniu Slovenskej rektorskej konferencie zo dňa 13. 9. 2022

Odborový zväz pracovníkov školstva a vedy na Slovensku sa plne stotožňuje a podporuje vyhlásenie Slovenskej rektorskej konferencie Zabráňme kolapsu vysokých škôl na Slovensku, ktoré prijali členovia SRK na svojom rokovaní v Táľoch.

Dlhodobu poukazujeme, že súčasné kroky vlády SR urýchľujú kolaps slovenských verejných vysokých škôl. Nie je možné zrealizovať reformu vysokých škôl bez dostatočného finančného krytia zo štátneho rozpočtu. Aj z tohto dô-

vodu sme zorganizovali protest za zachovanie správneho fungovania regionálneho i vysokého školstva s adekvátnym financovaním. Žiaľ, dodnes nedošlo k náprave. Pokles verejných zdrojov v ostatných dvoch rokoch a ďalšie očakávanie krátenia financií zo štátneho rozpočtu verejným vysokým školám na rok 2023 predurčuje túto vládu byť hrozbou a nie reformátorom slovenského vysokého školstva.

Bratislava 13. september 2022

Stanovisko **Rady vysokých škôl Slovenskej republiky** k vyhláseniu Slovenskej rektorskej konferencie Zabráňme kolapsu vysokých škôl na Slovensku

Rada vysokých škôl SR v plnom rozsahu podporuje vyhlásenie Slovenskej rektorskej konferencie Zabráňme kolapsu vysokých škôl na Slovensku, ktoré bolo prijaté na 106. zasadnutí Slovenskej rektorskej konferencie konanej v dňoch 12. – 13. 9. 2022. Rada vysokých škôl SR dlhodobu upozorňuje na kritické financovanie verejných vysokých škôl. Bezprecedentná energetická kríza a mimoriadne vysoká miera inflácie túto situáciu výrazne zhoršujú a ohrozujú nielen plnenie samotného poslania vysokých škôl, ale aj ich ele-

mentárnu prevádzku. Rada vysokých škôl SR žiada vládu Slovenskej republiky o bezodkladné riešenie tejto krízovej situácie. Rada vysokých škôl SR vyzýva samosprávne orgány vysokých škôl a ich fakúlt na podporu vyhlásenia a nadväzujúcich krokov. Financovanie zvýšiť aj vzhľadom aj na udržateľnosť nastavených akreditačných štandardov a ich plnenie.

V Bratislave 14. 9. 2022

doc. RNDr. Martin Putala, PhD.,
predseda RVŠ SR, v. r.

Verejný prísľub premiéra Eduarda Hegera vysokým školám

Pri príležitosti otvorenia nového akademického roka 2022/2023 dal premiér verejný prísľub vysokým školám o vyriešení dôsledkov energetickej krízy.

Stalo sa tak 20. septembra 2022 v aule Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici a na následnom stretnutí, kde sa prezident Slovenskej rektorskej konferencie Rudolf Kropil, ako aj Vladimír Hladlovský, rektor Univerzity Mateja Bela, stretli s povereným ministrom rezortu školstva a predsedom vlády SR Eduardom Hegerom v rámci rozhovorov k aktuálnym otázkam financovania slovenských vysokých škôl.

Rektorky a rektori slovenských vysokých škôl svojím listom zo 14. 9. 2022 dôrazne vyzvali vládu SR, aby zvrátila negatívny vývoj financovania vysokých škôl. Zároveň vyjadrili požiadavku, aby sektoru vysokých škôl vláda kompenzovala výpadky spôsobené energetickou krízou a aby dofinancovala výpad-

ky v národných a európskych projektoch tak ako v okolitých krajinách.

Výsledkom rozhovorov prezidenta SRK a premiéra je prísľub vyriešenia dôsledkov energetickej krízy pre zabezpečenie základného chodu vysokých škôl a zorganizovanie diskusie pri okrúhlom stole, na ktorej sa zúčastnia predstavitelia Slovenskej rektorskej konferencie, premiér a vybraní predstavitelia vlády SR. Diskusia sa bude konať po vymenovaní nového ministra školstva, vedy, výskumu a športu. „Som presvedčený, že vo vyspelej krajine sú vysoké školstvo, veda a výskum premiérskou témou a že sa podarí zvrátiť nepriaznivú situáciu a hlavne negatívnu trajektóriu vo financovaní vysokého školstva na Slovensku. Sme pripravení na diskusie s členmi vlády SR a pokračovanie jednoznačnej akademickej spolupráce všetkých vysokoškolských reprezentácií v prospech zvrátenia kolapsu vysokých škôl,“ uviedol Rudolf Kropil.

Slávnostné otvorenie akademického roka 2022/2023 na verejných vysokých školách

Na základe pozvaní od rektoriek a rektorov slovenských verejných vysokých škôl sa predseda zväzu Ing. Pavel Ondek spolu s jeho podpredsedom a predsedom Združenia vysokých škôl a priamo riadených organizácií doc. Ing. Miroslavom Habánom, PhD., zúčastnili na otvorení akademického roka 2022/2023 na týchto univerzitách:

Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre otvorila 12. septembra 2022 už 64. akademický rok. Aulu UKF zaplnili významní hostia zo sféry verejného, vedeckého a kultúrneho života mesta, kraja i Slovenska, členovia akademickej obce univerzity, zamestnanci a študenti UKF. Súčasťou pozície univerzity jej rektor prof. RNDr. Libor Vozár, CSc., priblížil niekoľkými faktmi. Medzi mladými je obľúbená – na denné štúdium sa zapísalo viac ako 4 800 študentov, z toho 415 zahraničných, prevažne z ťažko skúsanej Ukrajiny. Rektor vyzdvihol mimoriadne úspešnú projektovú činnosť UKF za minulý rok. Škola celkovo riešila 187 projektov, čo je najvyšší počet v jej histórii, s finančnou dotáciou takmer 4,9 milióna eur. Do nového akademického roka UKF vstúpila s novým vedením univerzity aj s novým vedením troch najväčších fakúlt.

Slovenská technická univerzita v Bratislave otvorila 19. septembra 2022 nový akademický rok na slávnostnom zasadnutí akademickej obce za účasti vedenia univerzity, fakúlt, zamestnancov, študentov a hostí. Rektor STU Dr. h. c., prof. h. c., prof. Dr. Ing. Oliver Moravčík v príhovore opísal neutešenú pozíciu, v ktorej sa v súčasnosti nachádzajú slovenské univerzity vrátane STU pre defekty komunikácie a nečinnosť zo strany štátu. Spomenul množstvo času a energie, ktoré museli univerzity venovať boju za zachovanie akademických slobôd pri prijímaní novely vysokoškolského zákona a následne aj pri jej implementácii. Poukázal tiež na paradox, keď štát požaduje zvýšenie kvality vysokého školstva, súčasne však znižuje objem financií vysokým školám – navyše v čase, keď školy čelia dramatickému nárastu cien energií, tovarov a služieb. Na otvorení bol prítomný aj premiér Eduard Heger, ktorý vo svojom príhovore v reakcii na slová rektora garantoval, že nedopustí situáciu, pre ktorú by univerzity museli zatvoriť svoje brány.

Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici si dňa 20. septembra 2022 pripomenula akademickou slávnosťou 30. výročie svojho vzniku a zároveň slávnostne otvorila 31. akademický rok. Pozvanie na akademickú slávnosť prijali aj významné osobnosti zo Slovenska aj zo zahraničia. Po slávnostnom nástupe sa prihovril prítomným rektor UMB doc. Ing. Vladimír Hiadlovský, PhD. Úvod príhovoru venoval rektor študentom a študentkám univerzity. Osobitne privítal tiež bývalých pedagógov a pedagogičky univerzity, z ktorých mnohí celý svoj profesionálny život zasvätili rozvoju vysokoškolského vzdelávania v Banskej Bystrici. Uviedol pritom aj nezvratný fakt, že vznik univerzity bol vyústením dlhoročnej práce mnohých z nich, za čo im patrí poďakovanie. Z pódia sa prihovril prítomným aj premiér SR Eduard Heger, ktorý vo svojom prejave uviedol, že vzdelávanie a zdravotníctvo sú pre premiéra najdôležitejšou prioritou, a uistil prítomných, že nedopustí, aby sa 17. novembra 2022 univerzity zatvorili pre nedostatok finančných zdrojov.

Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre slávnostne otvorila akademický rok 22. septembra 2022 v Aule SPU. Vyvrcholením osláv sedemdesiatročnice Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre, jedinej slovenskej inštitúcie poskytujúcej vysokoškolské vzdelanie so zameraním na agrosektor a rozvoj vidieka vrátane tvorby

poľnohospodárskej krajiny, bolo slávnostné akademické zhromaždenie. Na slávnosti bol prítomný aj minister pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR Samuel Vlčan, významní hostia zo sféry verejného a vedeckého života, verejných vysokých škôl, výskumných inštitúcií, profesijných združení a zväzov, členovia akademickej obce, zamest-

nanci a študenti SPU. V slávnostnom príhovore rektorka doc. Ing. Klaudia Halászová, PhD., priblížila pôsobenie univerzity od jej vzniku v roku 1952 až po súčasnosť. Súčasťou slávnosti bolo udeľovanie Pamätnej medaily SPU rektorkou partnerským inštitúciám a organizáciám, medzi ktorými bol aj Odborový zväz pracovníkov školstva a vedy na Slovensku.

Z webových stránok univerzít spracoval
doc. Ing. Miroslav Habán, PhD.,
predseda ZVŠaPRO
Foto: Martin Havran

Zúčastnili sme sa na špeciálnej konferencii ETUCE

V dňoch 4. – 6. júla sa v belgickom Liège konala špeciálna konferencia ETUCE (Európsky odborársky výbor pre vzdelávanie). Odborový zväz školstva na tejto konferencii zastupovali: predseda zväzu Pavel Ondek, podpredseda zväzu Peter Danko, podpredseda zväzu Miroslav Habán a vedúci Úradu zväzu Juraj Stodolovský. Konferencia sa niesla v duchu hesla: „Mobilizujeme za kvalitné vzdelávanie“ a konala sa v turbulentnom čase zotavovania sa z pandémie COVID-19, vojny na Ukrajine, klimatickej núdze a rastúcej digitalizácie. Delegáti konferencie zaujali proaktívne stanovisko a opätovne potvrdili svoju vôľu mobilizovať sily a organizovať aktivity v záujme kvalitného verejného vzdelávania v prospech študentov a s cieľom zlepšenia postavenia všetkých zamestnancov v oblasti školstva ako základných prvkov zdravej a prosperujúcej spoločnosti.

a ostatných školských zamestnancov. Rezolúcia prijatá na konferencii reflektuje výzvu, aby školské odborové zväzy mobilizovali svojich členov smerom k požiadavkám za kvalitné a inkluzívne vzdelávanie. Prezident ETUCE Larry Flanagan vysvetlil: „Na politikov musí byť vyvíjaný tlak a musia si byť našich

mi predstavami o smerovaní tejto zmeny. Musíte byť agilní a pohotoví“. Na konferencii vystúpil on-line aj Georgij Truchanov, predseda Odborového zväzu pracovníkov školstva a vedy na Ukrajine. Vysvetlil nedávny vývoj týkajúci sa náročnej situácie a jej dôsledkov na učiteľov a študentov vo svojej krajine

Účastníkov privítala ministerka školstva nemecky hovoriaceho regiónu Belgicka a vedúci predstavitelia belgických odborových zväzov. Stefaan Hermans, riaditeľ pre politickú stratégiu a hodnotenie na GR pre vzdelávanie, mládež, šport a kultúru Európskej komisie, zdôraznil dôležitosť sociálneho dialógu, ktorý je zakotvený v Európskej zmluve a predstavuje „základný prvok demokratických spoločností, v ktorých žijeme“. Generálny tajomník Education International David Edwards vo svojom prejave informoval, že na podnet generálneho tajomníka OSN sa EI spája s občianskou spoločnosťou, študentmi a ďalšími medzinárodnými organizáciami, aby boj za udržateľnú budúcnosť priniesol lepšie podmienky pre učiteľov

požiadaviek vedomí. Ako učelia musíme naše požiadavky prezentovať nahlas a musíme chrániť hodnoty demokracie. Naša odbornosť musí byť pretransformovaná do vzdelávacej politiky, pretože učelia najlepšie vedia, čo učelia potrebujú.“ Delegáti ďalej prijali strategický dokument o zlepšovaní postavenia a zvyšovaní atraktivity učiteľského povolania, ktorý obsahuje desať kľúčových posolstiev. Program pokračoval vystúpením Kristin Vanlommel, profesorky a členky Research Group Learning and Innovation na Univerzite aplikovaných vied v Utrechte v Holandsku, ktorá vysvetlila, že „digitalizácia je zložitý proces a prináša rôzne zmeny vo vzdelávaní. Zahŕňa mnohých aktérov s rôznymi

a informoval, že jeho odborový zväz dosiahol dohodu s ministerstvom školstva vrátane zákazu výpovede, zachovania priemerného platu a práva pracovať na diaľku z iných krajín alebo zo zahraničia. Delegáti prejavili solidaritu s ukrajinskými učiteľmi slovami: „Solidarita nás robí silnými. Chceme mierový a spravodlivý svet. Vojna proti vojne!“ alebo: „Ako učelia sme odhodlaní učiť o mieri. Sme proti porušovaniu ľudských práv z akéhokoľvek možného dôvodu“. Konferencia jednomyslene schválila rezolúciu za mier na Ukrajine.

Mgr. Juraj Stodolovský,
vedúci Úradu zväzu

Foto: doc. Ing. Miroslav Habán, PhD.,
archív zväzu

Stupnica platových taríf pedagogických zamestnancov a zvýšenie platových taríf v závislosti od dĺžky započítanej praxe od 1. 7. 2022 o 3 %

Platová tarifa	Platová trieda jedna					
	4	5	6	7	8	9
	761,00	842,00	942,50	1 028,50	1 152,00	1 289,50
Započítaná prax						
1	763,00	844,50	945,00	1 031,50	1 155,00	1 293,00
2	765,00	846,50	947,50	1 034,00	1 158,00	1 296,00
3	767,00	848,50	950,00	1 036,50	1 161,00	1 299,50
4	769,00	850,50	952,00	1 039,00	1 164,00	1 302,50
5	771,00	853,00	954,50	1 041,50	1 166,50	1 306,00
6	772,50	855,00	957,00	1 044,00	1 169,50	1 309,00
7	774,50	857,00	959,00	1 046,50	1 172,50	1 312,50
8	776,50	859,00	961,50	1 049,50	1 175,50	1 315,50
9	780,50	863,50	966,50	1 054,50	1 181,00	1 322,00
10	784,00	867,50	971,00	1 059,50	1 187,00	1 328,50
11	788,00	871,50	975,50	1 064,50	1 192,50	1 335,00
12	791,50	876,00	980,50	1 070,00	1 198,50	1 341,50
13	795,50	880,00	985,00	1 075,00	1 204,00	1 348,00
14	799,50	884,50	990,00	1 080,00	1 210,00	1 354,00
15	803,00	888,50	994,50	1 085,50	1 215,50	1 360,50
16	807,00	893,00	999,50	1 090,50	1 221,50	1 367,00
17	810,50	897,00	1 004,00	1 095,50	1 227,00	1 373,50
18	814,50	901,00	1 008,50	1 100,50	1 233,00	1 380,00
19	818,50	905,50	1 013,50	1 106,00	1 238,50	1 386,50
20	822,00	909,50	1 018,00	1 111,00	1 244,50	1 393,00
21	826,00	914,00	1 023,00	1 116,00	1 250,00	1 399,50
22	829,50	918,00	1 027,50	1 121,50	1 256,00	1 406,00
23	833,50	922,00	1 032,50	1 126,50	1 261,50	1 412,50
24	837,50	926,50	1 037,00	1 131,50	1 267,50	1 418,50
25	841,00	930,50	1 041,50	1 136,50	1 273,00	1 425,00
26	845,00	935,00	1 046,50	1 142,00	1 279,00	1 431,50
27	849,00	939,00	1 051,00	1 147,00	1 284,50	1 438,00
28	852,50	943,50	1 056,00	1 152,00	1 290,50	1 444,50
29	856,50	947,50	1 060,50	1 157,50	1 296,00	1 451,00
30	860,00	951,50	1 065,50	1 162,50	1 302,00	1 457,50
31	864,00	956,00	1 070,00	1 167,50	1 308,00	1 464,00
32	868,00	960,00	1 074,50	1 172,50	1 313,50	1 470,50
33	871,50	964,50	1 079,50	1 178,00	1 319,50	1 476,50
34	875,50	968,50	1 084,00	1 183,00	1 325,00	1 483,00
35	879,00	973,00	1 089,00	1 188,00	1 331,00	1 489,50
36	883,00	977,00	1 093,50	1 193,50	1 336,50	1 496,00
37	887,00	981,00	1 098,50	1 198,50	1 342,50	1 502,50
38	890,50	985,50	1 103,00	1 203,50	1 348,00	1 509,00
39	894,50	989,50	1 107,50	1 208,50	1 354,00	1 515,50
40	898,00	994,00	1 112,50	1 214,00	1 359,50	1 522,00

Stupnica platových taríf pedagogických zamestnancov a zvýšenie platových taríf v závislosti od dĺžky započítanej praxe od 1. 7. 2022 o 3 %

Platová tarifa	Platová trieda dva					
	4	5	6	7	8	9
	814,00	899,00	1 006,00	1 096,50	1 229,00	1 376,50
Započítaná prax						
1	816,50	901,50	1 009,00	1 099,50	1 232,50	1 380,00
2	818,50	903,50	1 011,50	1 102,00	1 235,50	1 383,50
3	820,50	906,00	1 014,00	1 105,00	1 238,50	1 387,00
4	822,50	908,00	1 016,50	1 107,50	1 241,50	1 390,50
5	824,50	910,50	1 019,00	1 110,50	1 244,50	1 394,00
6	826,50	912,50	1 021,50	1 113,00	1 247,50	1 397,50
7	828,50	915,00	1 024,00	1 116,00	1 251,00	1 401,00
8	830,50	917,00	1 026,50	1 118,50	1 254,00	1 404,50
9	834,50	921,50	1 031,50	1 124,00	1 260,00	1 411,00
10	838,50	926,00	1 036,50	1 129,50	1 266,00	1 418,00
11	842,50	930,50	1 041,50	1 135,00	1 272,50	1 425,00
12	847,00	935,00	1 046,50	1 140,50	1 278,50	1 432,00
13	851,00	939,50	1 051,50	1 146,00	1 284,50	1 438,50
14	855,00	944,00	1 056,50	1 151,50	1 290,50	1 445,50
15	859,00	948,50	1 061,50	1 157,00	1 297,00	1 452,50
16	863,00	953,00	1 066,50	1 162,50	1 303,00	1 459,50
17	867,00	957,50	1 071,50	1 168,00	1 309,00	1 466,00
18	871,00	962,00	1 076,50	1 173,50	1 315,50	1 473,00
19	875,50	966,50	1 081,50	1 179,00	1 321,50	1 480,00
20	879,50	971,00	1 086,50	1 184,50	1 327,50	1 487,00
21	883,50	975,50	1 092,00	1 190,00	1 333,50	1 494,00
22	887,50	980,00	1 097,00	1 195,50	1 340,00	1 500,50
23	891,50	984,50	1 102,00	1 201,00	1 346,00	1 507,50
24	895,50	989,00	1 107,00	1 206,50	1 352,00	1 514,50
25	899,50	993,50	1 112,00	1 212,00	1 358,50	1 521,50
26	904,00	998,00	1 117,00	1 217,50	1 364,50	1 528,00
27	908,00	1 002,50	1 122,00	1 223,00	1 370,50	1 535,00
28	912,00	1 007,00	1 127,00	1 228,50	1 376,50	1 542,00
29	916,00	1 011,50	1 132,00	1 234,00	1 383,00	1 549,00
30	920,00	1 016,00	1 137,00	1 239,50	1 389,00	1 555,50
31	924,00	1 020,50	1 142,00	1 245,00	1 395,00	1 562,50
32	928,00	1 025,00	1 147,00	1 250,50	1 401,50	1 569,50
33	932,50	1 029,50	1 152,00	1 255,50	1 407,50	1 576,50
34	936,50	1 034,00	1 157,00	1 261,00	1 413,50	1 583,00
35	940,50	1 038,50	1 162,00	1 266,50	1 419,50	1 590,00
36	944,50	1 043,00	1 167,00	1 272,00	1 426,00	1 597,00
37	948,50	1 047,50	1 172,00	1 277,50	1 432,00	1 604,00
38	952,50	1 052,00	1 177,50	1 283,00	1 438,00	1 611,00
39	956,50	1 056,50	1 182,50	1 288,50	1 444,50	1 617,50
40	961,00	1 061,00	1 187,50	1 294,00	1 450,50	1 624,50

Základná stupnica platových taríf zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme od 1. 7. 2022 (zvýšenie o 3 %)

Platový stupeň	Počet rokov praxe	Stupnica platových taríf podľa platových tried a platových stupňov										
		P l a t o v á t r i e d a										
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	do 2	589,50	602,00	625,50	661,50	713,00	780,50	826,50	914,00	1 001,50	1 089,50	1 178,50
2	do 4	596,00	608,00	632,00	668,00	720,50	788,50	835,00	923,00	1 011,50	1 101,00	1 191,00
3	do 6	602,00	614,00	638,50	675,50	728,00	796,50	843,50	932,50	1 022,00	1 111,50	1 203,00
4	do 9	608,00	620,00	644,50	682,00	734,50	804,00	851,50	941,50	1 032,50	1 122,00	1 214,50
5	do 12	616,00	628,50	654,00	691,50	745,50	815,50	864,00	955,00	1 046,50	1 138,50	1 232,00
6	do 15	625,50	638,00	663,00	701,50	756,50	827,50	876,50	968,50	1 062,00	1 155,00	1 249,50
7	do 18	633,50	647,00	672,50	711,50	767,00	839,50	888,50	982,50	1 076,50	1 171,50	1 267,00
8	do 21	643,00	656,00	682,00	722,00	778,00	851,00	901,00	996,50	1 092,00	1 187,50	1 285,00
9	do 24	651,50	665,00	691,00	731,00	788,50	863,00	914,00	1 010,00	1 107,00	1 204,00	1 302,50
10	do 28	660,50	674,00	700,50	741,50	798,50	874,50	925,50	1 023,50	1 122,00	1 220,50	1 320,00
11	do 32	672,50	685,50	713,00	754,50	813,50	889,50	942,50	1 041,50	1 142,00	1 242,50	1 344,50
12	do 36	684,00	698,00	725,50	767,50	827,50	905,50	959,00	1 059,50	1 161,50	1 263,50	1 367,50
13	do 40	696,00	710,00	738,00	781,00	842,00	921,00	975,50	1 078,50	1 182,00	1 285,00	1 391,50
14	nad 40	707,50	722,50	750,50	794,50	855,50	937,00	991,50	1 096,50	1 202,50	1 307,50	1 414,50

Príloha č. 1 k nariadeniu vlády č. 220/2022 Z. z.

Osobitná stupnica platových taríf učiteľov vysokých škôl a výskumných a vývojových zamestnancov od 1. 7. 2022 (zvýšenie o 3 %)

Platový stupeň	Počet rokov praxe	Stupnica platových taríf podľa platových tried a platových stupňov					
		P l a t o v á t r i e d a					
		6	7	8	9	10	11
1	do 2	832,00	969,00	1 039,00	1 111,50	1 193,00	1 287,50
2	do 4	848,00	989,00	1 059,50	1 136,00	1 217,50	1 313,00
3	do 6	869,50	1 013,50	1 086,50	1 161,00	1 248,00	1 346,00
4	do 9	885,50	1 033,50	1 106,50	1 182,50	1 272,00	1 370,50
5	do 12	905,00	1 056,00	1 131,00	1 211,50	1 299,00	1 400,50
6	do 15	925,00	1 078,50	1 153,50	1 237,00	1 327,50	1 431,00
7	do 18	947,50	1 106,50	1 186,50	1 268,50	1 361,50	1 469,50
8	do 21	978,00	1 142,50	1 223,00	1 310,50	1 408,50	1 518,00
9	do 24	1 011,00	1 179,50	1 263,50	1 353,50	1 452,00	1 567,00
10	do 28	1 042,00	1 216,50	1 304,00	1 396,00	1 499,00	1 617,00
11	do 32	1 074,00	1 251,50	1 344,50	1 438,00	1 544,50	1 667,00
12	do 36	1 104,50	1 289,50	1 380,50	1 480,50	1 588,50	1 714,00
13	do 40	1 126,00	1 315,50	1 408,50	1 509,50	1 620,00	1 748,50
14	nad 40	1 131,50	1 321,50	1 415,00	1 517,00	1 628,50	1 757,50

Zdroj: Príloha č. 3 k nariadeniu vlády č. 220/2022 Z. z. Prepočty: OZ Pšav na Slovensku.

Výučbové aktivity ako nástroj rozvoja mediálnej gramotnosti a prevencie kyberagresie

ABSTRACT

BIELČIKOVÁ K., 2022: Teaching activities as a tool for the development of media literacy and prevention of cyber-aggression

Media literacy is a skill that helps learners to evaluate, analyse, but also judge media content. Individuals who have this skill are not only able to use media, but are also able to prevent inappropriate phenomena in cyberspace. When working with and perceiving media content, it is important to reflect on its meaning and not just be a passive recipient of it. The content is the proposal of two activities that develop students' media literacy and help to eliminate inappropriate expressions in the virtual environment. In addition to the activities, we also provide tips on how to transfer the development of media literacy into the classroom. The aim of media literacy is to set pupils on the right path of positive media use and to alert them to the potential risks that media can bring. Above all, the aim is to teach pupils to use the media safely, prudently and creatively

Keywords: pupils, media literacy, cyber-aggression, prevention

Mediálna gramotnosť a kyberagresia

„Rozvíjaním mediálnej gramotnosti dokážeme u žiakov nielen rozvíjať informovanosť, spracovávanie a správne vyhodnocovanie mediálneho obsahu, ale predovšetkým rozvíjame preventívny rozmer ako primárnu ochranu pred jednotlivými formami agresie vo virtuálnom prostredí“ (Bielčíková K., 2021).

V. Kačinová (2012) definuje mediálnu gramotnosť ako celkový súbor schopností, ktorý sa prejavuje v uvedomelej a zodpovednej manipulácii s médiami a ich obsahmi.

D. Buckingham (2003) uvádza, že mediálna gramotnosť zahŕňa zručnosti, kompetencie a vedomosti, ktoré sú nevyhnutné na správne používanie a interpretáciu médií.

Autorka S. Moeller et al. (2010) zostavila kľúčové komponenty mediálnej gramotnosti, ktoré bližšie špecifikujú jej význam. Mediálna gramotnosť zahŕňa:

- pochopenie funkcií a úloh médií v spoločnosti,
- porozumenie podmienkam, v ktorých sa médiá neustále vyvíjajú,
- kritické hodnotenie mediálneho obsahu,
- používanie médií ako nástroj sebadispozície,
- spôsobilosti, ktoré dopomáhajú k tvor-

- be mediálneho obsahu,
- využívanie IKT.

Na základe uvedeného môžeme konštatovať, že mediálna gramotnosť dopomáha žiakom k správne mu používaniu médií, ktoré zahŕňa pochopenie a správne vyhodnotenie mediálneho obsahu. Rovnako sa podieľa na efektívnej mediálnej tvorbe, ktorá sa odzrkadľuje v bezpečnom a neohrozujúcom spôsobe médiá používať.

Deti a dospievajúci premýšľajú nad vnímaným obsahom z médií a často si kladú otázky týkajúce sa správnej interpretácie. V tomto smere považujeme za dôležité venovať čas a prítomnosť žiakom a diskutovať o problematike správneho používania médií. Mediálna gramotnosť podľa O. Estrad (2015) vplyva na samotné čítanie a písanie. Okrem vplyvu na čítanie a písanie vidíme zá-

vedne – tvorba vlastných produktov je podmienená tvorivou a obohacujúcou činnosťou,

► identifikovať úlohu médií v našej kultúre – vnímať médiá ako súčasť dnešnej spoločnosti a pochopiť ich význam a pôsobenie (Common sense media, 2020).

K jednotlivým schopnostiam, ktoré rozvíja mediálna gramotnosť, by sme doplnili nasledujúce:

► schopnosť predchádzať negatívnym prejavom – uvedomovať si negatívne vplyvy v médiách a poznať stratégie na ich predchádzanie,

► byť obozretný a empatický voči ostatným ľuďom – pochopiť subjektivitu názorov na rôzne témy, nepresadzovať agresívne svoje presvedčenia či názory a akceptovanie iných mediálnych používateľov.

sadný vplyv aj na kritické myslenie a komunikáciu.

Rozvíjanie mediálnej gramotnosti pomáha deťom a dospievajúcim najmä: naučiť sa kriticky myslieť – v prípade, že žiak premýšľa nad vnímaným obsahom a rozhoduje sa o správnosti jeho významu a snaží sa vyvodiť správne závery,

- stať sa múdрым spotrebiteľom produktov a informácií – najmä v prípade posúdenia dôveryhodnosti reklám a produktov, ktoré sa v médiách prezentujú ako nenahraditeľné,
- rozpoznať názory – vnímať tvrdenia v médiách ako subjektívny názor iného človeka, zvažovať a porovnávať ho so svojimi názormi a postrehmi,
- vytvárať mediálne produkty zodpo-

V súvislosti s akceptáciou a asertívnym používaním médií sa môžeme stretnúť aj s opačným správaním, ktoré môže vyústiť až do agresívnych prejavov. Kyberagresia je definovaná ako pojem, ktorý v sebe nesie viaceré typy útokov, ktoré sa môžu vyskytnúť v online prostredí (Hollá, K. 2017). Agresívnemu správaniu v kybernetickom priestore sa vo väčšine prípadov venuje menšia pozornosť, možno práve z dôvodu menej viditeľného dosahu na obeť. V prípade agresie vo virtuálnom prostredí ide najmä o psychický nátlak, ktorý nie je taký zjavný ako fyzický.

Zmysel a spôsob predchádzania agresívneho správania v kyberprostredí pripisujeme rozvoju mediálnej gramotnosti. Rozvíjanie mediálnej gramotnosti v školskom prostredí nie je jednoduché,

pokiaľ sa nevyučuje predmet mediálna výchova, ale pri motivovanosti učiteľa je možné pomôcť žiakom mediálnu gramotnosť rozvíjať aj na iných predmetoch, kurzoch, projektoch či v rámci mimoškolskej činnosti.

V rámci tejto časti uvádzame niekoľko užitočných rád na zmysluplné rozvíjanie mediálnej gramotnosti v triedach:

- ✓ počúvajte a využite voľné chvíle žiakov – ak sa naskytne chvíľa, keď žiaci medzi sebou komunikujú, skúste sa zapojiť tak, aby cítili, že im rozumiete. Počúvaním tém, ktoré žiakov zaujímajú v súvislosti s médiami, môžu tak učitelia venovať pozornosť aktuálnym potrebám z tematického hľadiska,
- ✓ vytvárajte médiá – na hodinách výtarnej, občianskej výchovy a pod. je možné zaradiť aj jednoduché aktivity na tvorivú činnosť žiakov (vytváranie koláží z časopisov, tvorba webovej stránky, písanie blogov). Počas činnosti žiakov usmerňujte a udávajte správne vnímanie médií a ich obsahov,
- ✓ majte pozitívny prístup k médiám – ak dáte žiakom najavo, že médiá sú zlé, nemali by ich používať a pod., žiaci nám nebudú dôverovať, lebo necítia pochopenie. Je dobré skúsiť pomenovať problémy, ktoré sa vyskytnú v médiách, a snažiť sa žiakov v tomto smere usmerniť,
- ✓ kladte otázky – rozprávajte sa so žiakmi o médiách a vedte diskusie. Nie je dobré vysvetľovať túto problematiku na základe monológu,
- ✓ venujte pozornosť aktuálnym témam – nechajte žiakov, aby vám vysvetlili, čo ich zaujíma a prečo. Môžu naučiť aj oni niečo vás a prichádza k vzájomnému obohateniu,
- ✓ rozvíjajte empatiu a asertivitu – pri citlivých témach týkajúcich sa virtuálnej agresie voľte aktivity, ktoré sa snažia vcítiť do pocitov obete (media-smarts.ca, vlastné revidovanie).

Na základe uvedomovania si dôležitosti rozvíjania mediálnej gramotnosti v tejto časti uvádzame dve výučbové aktivity, ktoré je možné zaradiť do vyučovania. Aktivity rozvíjajú mediálnu gramotnosť, ale zároveň je v nich možná diskusia

a kladenie akcentu na predchádzanie negatívnym prejavom v kyberprostore. Priamou činnosťou a praktickými aktivitami je možné docieľiť lepšie pochopenie problematiky deťmi a zároveň lepšie pretavenie mediálnej gramotnosti a prevencie kyberagresie. Prvá z aktivít je zameraná na technickú zručnosť a najmä na uvedomenie si významu chrániť svoje údaje. Druhá aktivita sa zameriava na ochranu žiakov pred neznámymi ľuďmi na internete. Na uvedomenie si nebezpečnosti prehrádzania osobných údajov ľudí, ktorých spoznali len v kyberprostore. Aktivity je možné využiť so žiakmi v 5. a 6. ročníku ZŠ.

Opis aktivít

Aktivity prepájajú rozvoj mediálnej gramotnosti a bezpečnosti v online prostredí. Aktivity je vhodné doplniť o diskusie, vysvetľovanie, usmerňovanie odpovedí žiakov a vedenie k správny postojom.

Aktivita 1: Tvorím silné heslá

Cieľ aktivity: tvoriť silné heslá a pochopiť význam ich tvorby pri ochrane svojich online účtov.

Pomôcky: bezpečnostné štandardy, papier, perá, ceruzky

Formy: skupinová, frontálna

Opis aktivity: Na začiatku aktivity môžeme so žiakmi viesť diskusiu o heslách. O tom, či majú viacero hesiel alebo len jedno, či už niekomu povedali svoje heslo. Následne povieme žiakom, aby zatvorili oči a predstavili si svoje heslo na Facebook, Minecraft a pod. Budeme žiakom postupne čítať bezpečnostné štandardy, ktoré musí spĺňať silné heslo. Po dočítaní sa opýtame žiakov, kto má naozaj silné heslo podľa týchto všetkých štandardov. Môžeme na základe odpovedí žiakov viesť diskusiu. V tejto časti žiakov usmerníme a povieme, aké je dôležité mať silné heslo a ako dokáže ochrániť naše údaje pred ľuďmi, ktorí by ho chceli zneužiť. Následne si žiakov rozdelíme do skupín a ich úlohou bude vytvoriť silné heslo na základe štandardov, ktoré počuli. Štandardy môžu mať žiaci pred sebou vytlačené. Pri práci žiakov usmerňujeme a po skončení ich práce si heslá vy-

hodnotíme a zhrnieme dôležité body pri tvorbe silného hesla.

Námet aktivity: e-bezpeci.cz

Prílohy: bezpečnostné štandardy

1. Snažte sa zostaviť heslo, ktoré má 15 znakov.
2. Pri vytváraní hesla používajte čísla, veľké a malé písmená abecedy a špeciálne znaky (*, #, .).
3. Nepoužívajte pri tvorbe hesla svoje meno či priezvisko.
4. Snažte sa heslá obmieňať a nemať len jedno do všetkých účtov (e-mail, sociálne siete).
5. Po práci na internete sa vždy odhláste. Nestačí len zatvoriť prehliadač.
6. Heslo zostavte tak, aby ste si ho zapamätali, a najmä ho nikomu neprehrádzajte.
7. Zabezpečte dôležité účty pomocou dvojfaktorového (dvojúrovňového) overovania, ktoré kombinuje heslo a kód v mobilnom telefóne.
8. Používajte vety a nie len samotné slová.

Prínosy aktivity 1:

- rozvoj komunikácie,
- rozvoj kritického myslenia,
- rozvoj digitálnej a mediálnej zručnosti,
- rozvoj kooperácie.

Aktivita 2: Masky v kyberpriestore

Cieľ aktivity: vytvoriť masky a zhodnotiť následky situácií, v ktorých si píšeme s osobou, ktorú som nikdy nevidel/a.

Pomôcky: maketa masky, krepové papiere, kartón, drevené špajle, farebné papiere, pastelky, fixky, nožnice, lepidlo, deka

Formy: skupinová, frontálna

Opis aktivity: So žiakmi sa na začiatku porozprávame o osobách, ktoré vo virtuálnom prostredí skrývajú svoju identitu. Predstierajú, že majú rovnaký vek ako vy, rovnaké záujmy či rovnaké sny. V skutočnosti im však ide len o zavádzanie a môžu sa za určitým profilom skrývať neznáme a dokonca oveľa staršie osoby, ktorých cieľom je často ublížiť. Spoločne so žiakmi si vytvoríme masky. Každý zo žiakov dostane maketu masky, ktorú si dotvorí podľa predstáv a vymyslí si aj nové meno/profil a vek. Následne si zatvoria žiaci oči a učiteľ vyberie 4 žiakov, ktorí pôjdu za dvere. Za dverami si nasadia svoje masky a môžeme im prehodiť cez plecia deku, aby sme zakryli ich oblečenie. Následne prídu do triedy a ostatní sa pokúsia uhádnuť, kto sa skrýva pod maskou. Vo väčšine prípadov to žiaci, samozrejme, uhádnu, ale je dôležité ich usmerniť. V tomto prípade ste uhádli, lebo sa medzi sebou poznáte a trávite spolu čas, ale v prostredí internetu sa stáva, že vám napíše niekto, koho ste nikdy nevideli a nevíte, kto sa za „maskou“ skrýva. Môže sa vás pýtať osobné otázky a zisťovať o vás veľa detailov a môže sa stať, že sa k vám bude správať veľmi milo. Dôležitým ponaučením je neodpisovať oso-

bám, ktoré nepoznám alebo som ich nikdy nevidel a už vôbec neodpisovať na správy týkajúce sa môjho bydliska, záľub a pod. Predstavte si, že si píšete s niekým neznámym (žiak, ktorý je pred tabuľou v maske), povedali ste mu veľa informácií a po istom čase zistíte, že to je... (a žiak povie, aké si dal nové meno a koľko má rokov). V skutočnosti je to úplne iná osoba s inými záujmami a preferenciami. V závere môžeme na túto problematiku viesť so žiakmi diskusiu. Hlavným posolstvom je najmä upriamenie pozornosti na nebezpečenstvo písania si či osobného stretnutia s osobami, ktoré nepoznám.

Prílohy: maketa masky

Prínosy aktivity 2:

- rozvoj komunikácie,
- rozvoj empatie,
- rozvoj tvorivosti,
- rozvoj kritického myslenia,
- rozvoj digitálnej a mediálnej zručnosti,
- rozvoj kooperácie.

Záver

Venovanie pozornosti žiakom, počúvanie, vzájomné diskusie či výmena názorov sú veľmi dôležité. Upriamovanie pozornosti na problematiku, ktorá ich zaujíma, je istým úspechom pri zaujatí ich pozornosti. Média sa stali súčasťou dnešných detí a bezpochyby sa stali centrom ich záujmu. Je preto potrebné rozvíjať gramotnosť v tejto oblasti, aby žiaci vyrastali s pevnými mediálnymi základmi, ktoré môžu ďalej rozvíjať a kreovať. Rozvíjaním mediálnej gramotnosti sa môžeme dostať od elementárnych zručností aj k problematike prevencie nevhodných prejavov, ktoré zahŕňajú široké spektrum ohrození. V uvedenom článku prezentujeme dve aktivity, ktoré môžeme so žiakmi realizovať a upriamiť tak ich pozornosť na dôležitosť bezpečnosti v kyberprostore.

Článok je podporený projektom UGA V/1/2022 Rozvoj mediálnej gramotnosti ako prostriedku prevencie kyberagresie u žiakov II. stupňa ZŠ.

Mgr. Kristína Bielčíková,
Katedra pedagogiky
Pedagogická fakulta
Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre
Foto: Samphotostock

Použitá literatúra

- BIELČIKOVÁ, K. 2021: Mediálna gramotnosť a vekové rozdiely žiakov. In *GRANT Journal*, roč. 10, č. 2, s. 6-9. ISSN 1805-062X.
- BUCKINGHAM, D. 2003: *Media Education: Literacy, Learning and Contemporary Culture*. Cambridge: Polity Press. 232 p. ISBN 978-07456-2829-5.
- ESTRAD, O. 2015: Educating the Digital Generation. Exploring Media Literacy for the 21st Century. In *Nordic Journal of Digital Literacy*, vol. 4. s. 85 – 102. Dostupné z: 10.18261/ISSN1891-943X-2010-01-05.
- E-BEZPECI [online]. [cit. 2022-07-19]. Dostupné z: <https://www.e-bezpeci.cz/>.
- HOLLÁ, K. 2017: Detekcia kyberagresie – kyberšikanovania a sextingu. Nitra: Pedagogická fakulta UKF. 113 s. ISBN: 978-80-558-1205-2.
- CHYTRA ŠKOLA. [cit. 2022-07-19]. Dostupné z: <https://vyuka.o2chytraskola.cz/data/files/bezpecne-heslo-yr5a8f37gy.pdf>.
- COMMON SENSE MEDIA. 2020. [online]. [cit. 2022-07-19]. Dostupné z: <https://www.common sense media.org/articles/what-is-media-literacy-and-why-is-it-important>.
- KAČINOVÁ, V. 2012: Terminologické problémy mediálnej výchovy/ Terminological problems of media education. In *Communication Today* [online], č. 2. s. 24 – 38 [cit.2021.07.15]. Dostupné z: http://www.communicationtoday.sk/wp-content/uploads/CT-2_2012-2.pdf
- MEDIA SMARTS. [online]. [cit. 2022-07-19]. Dostupné z: <https://media-smarts.ca/>.
- MOELER, S. et al. 2011: Towards Media and Information Literacy Indicators. Paris: Unesco. 53 s. Dostupné z: <https://www.ifla.org/publications/toward>

ds-media-and-information-literacy-indicators/.

Internetové zdroje:

<https://vyuka.o2chytraskola.cz/data/files/bezpecne-heslo-yr5a8f37gy.pdf>
<https://www.dobre-napady.sk/pre-deti/skladacky-z-papiera/visacky/-categy/89-skrabosky>

ABSTRAKT:

BIELČIKOVÁ K., 2022: Výučbové aktivity ako nástroj rozvoja mediálnej gramotnosti a prevencie kyberagresie

Mediálna gramotnosť je schopnosť, ktorá pomáha žiakovi vyhodnocovať, analyzovať, ale aj hodnotiť mediálny obsah. Jednotlivci, ktorí disponujú touto schopnosťou, nielenže dokážu médiá používať, ale rovnako dokážu predchádzať nevhodným javom v kyberprostore. Pri práci a pri vnímaní mediálneho obsahu je dôležité zamýšľať sa nad jeho významom a byť len pasívnym prijímateľom. Obsahom článku je návrh dvoch aktivít, ktoré rozvíjajú mediálnu gramotnosť žiakov a zabezpečujú väčšiu bezpečnosť osobných údajov a vlastnej identity. Okrem aktivít uvádzame tipy, ako pretaviť rozvoj mediálnej gramotnosti do vyučovania. Zmyslom mediálnej gramotnosti je nasmerovať osobnosť žiaka na správnu cestu k pozitívnemu používaniu médií a na uvedomovanie si možných rizík, ktoré médiá so sebou nesú. Cieľom je predovšetkým naučiť žiakov používať médiá bezpečne, obozretne a tvorivo.

Kľúčové slová: žiaci, mediálna gramotnosť, kyberagresia, prevencia

Recenzovali: M. Matulčíková,
R. Kubovčíková

15. jubilejný ročník ankety o najobľúbenejšieho učiteľa na Slovensku Zlatý Amos

Pätnásť ročník ankety Zlatý Amos sa uskutočnil 15. júna 2022 v Pezinskom kultúrnom centre. Hlavným organizátorom je občianske združenie ADEVYK, hlavným partnerom je Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR. Záštitu nad podujatím prevzala prezidentka SR Zuzana Čaputová. Partnermi projektu sú Rada ZO SŠ krajov BA, TT, NR a OZŠ, Pezinské kultúrne centrum, mesto Pezinok (ďalej PKC), BSK, SRRZ a ďalší sponzori a mediálni partneri.

Vo finálovej sedmičke súťažili v troch disciplínach učiteľia zo základných a stredných škôl. Marián Demek zo ZŠ Šarišské Bohdanovce, Adela Drusková zo SZŠ ESPRIT, Majerníkova 62, Bratislava, Zuzana Hozová zo SŠ Opatovská Košice, Mário Marčan zo ZŠ s MŠ na Ul. sv. Gorazda 1, Žilina, Sylvia Oškerová zo SOŠ pedagogickej Modra, Silvia Púčíková zo ZŠ s MŠ Hviezdoslavova 822/8 Trstená, Ľubomír Šarina zo ZŠ Gorazdova 1319/6 Bánovce nad Bebravou. Ocenení učelia získali šeky v celkovej sume 10-tisíc eur.

V kategórii pedagóg, na ktorého sa oplatí spomínať, sme ocenili 4 bývalých učiteľov, Pavlu Horňákovú, Annu Lališovú, obe z Vrbovíc, Pavla Šima Juríčka z Modry a pani Helenu Korenkovú zo Spišskej Novej Vsi. V kategórii najlepší príbeh o učiteľovi sme ocenili žiakov zo Základnej školy Gorazdova 1319/6 z Bánoviec nad Bebravou. Cenu Jána Gašperana a hlavnú cenu Zlatý Amos získal Mário Marčan zo ZŠ s MŠ na Ul. sv. Gorazda 1 v Žiline. Titul učiteľ bez predsudkov získala Andrea Novotná zo ZŠ s MŠ Ulica bratrícka 19, Lučenec, titul naj učiteľ národnostných menšín získala pani učiteľka Zsuzsana Szvorák, Gymnázium, Nám. padlých hrdinov 2 Fiľakovo. Amosom sympatiakom sa stal Ľubomír Šarina zo ZŠ Gorazdova 1319/6, Bánovce nad Bebravou. Titul zlatá škola získala ZŠ Hviezdoslavova 822/8 Trstená. Odovzdali sme 10-tisíc eur našim víťazom a dúfame, že sa nám podarí v budúcnosti oceniť aj ďalších skvelých a obľúbených učiteľov na Slovensku.

Úžasnú atmosféru vytvorili žiaci učiteľov, ktorí skandovali a povzbudzovali svojich učiteľov na finále. Ambasádor ankety Igor Timko zo skupiny No Name sa zhostil úlohy moderátora bravúrne. Igor je ambasádorom už 10 rokov. Anketu podporil aj predseda NR SR Boris Kollár. Za rezort školstva nás

prišla podporiť štátna tajomníčka MŠVVaŠ Svetlana Síthová, ktorá odovzdala ocenenie Zlatý Amos a Amos sympatiak. Naši Zlatí Amosovia Katka Sedmáková a Pavol Leško z predchádzajúcich ročníkov odovzdávali ocenenia žiakom, ktorí navrhovali svojich učiteľov do ankety. Zlatý Amos Maroš Jakim (10. ročník) a momentálne riaditeľ SOŠ pedagogickej v Modre zabezpečil 24 dobrovoľníkov, žiakov školy, budúcich učiteľov, ktorí sa starali o školské skupiny, poskytol nám priestory školy, bez jeho pomoci by finále

slavovi Habánovi a predsedovi zväzu Pavlovi Ondekovi.

V našej ankete sa stalo niečo krásne a neuveriteľné. Zlatá Amoska 13. ročníka Peťa Kubičková a Zlatý Amos 15. ročníka Mário Marčan sa stali manželmi tesne pred finále, čo nám však zatajili. Boli sme veľmi prekvapení a potešení, pretože máme aj prvú rodinu Amosovcov. Srdečne gratulujeme a prajeme do ďalšieho amosovského života veľa krásnych zážitkov v škole, so svojimi žiakmi, s kolegami a veľa lásky a radosti v rodine. Nech sa im dobre učí.

nebolo také úspešné, za čo mu veľmi pekne ďakujeme. Veľké poďakovanie patrí Monike Luknárovej, riaditeľke PKC, Pavlovi Minárikovi, dramaturgovi PKC, ako aj všetkým zamestnancom PKC za ústretovosť a výbornú spoluprácu. Ďakujeme Monike Kisovej, riaditeľke, a zamestnancom školy a školského internátu SOŠ vinársko-ovocinárskej v Modre za starostlivosť o účastníkov, žiakov a učiteľov, finalistov ankety Zlatý Amos. Poďakovanie patrí aj Júlii Lindtnerovej, predsedníčke SRRZ a členom výkonného výboru za spoluprácu a podporu. Zvlášť oceňujeme spoluprácu a podporu viceprimátorky mesta Pezinok pani Márie Wagingerovej, ako aj podporu predsedu Bratislavského samosprávneho kraja Juraja Drobu, riaditeľke odboru školstva, mládeže a športu BSK Jane Zápalovej. Za spoluprácu a podporu aktuálneho ročníka chceme poďakovať aj Ivanovi Šó-šovi, predsedovi Rady ZO SŠ krajov BA, TT, NR, špecialistke rady Božene Baďanskej, podpredsedovi OZŠ Miro-

Finále ankety bolo vysielané na RTVS na Dvojke 1. septembra.

Ďakujeme všetkým, ktorí prišli, podporili našu anketu, a dúfame, že sa v budúcnosti opäť stretneme.

Renáta Vadásyová,
riaditeľka ankety,
a Eva Klikáčová,
predsedníčka organizačného
štábu a poroty, laureátka
Krišťáľového krídla za filantropiu
Foto: archív OZ Adevyk

Novela školského zákona nasmeruje školy k produkovaniu analfabetov a hlupákov

Ministerstvo školstva pred pár dňami podalo do medzirezortného pripomienkového konania novelu školského zákona. Zároveň médiami prebehla tlačovka pána ministra školstva, na ktorej priblížil hlavné zmeny tejto novely. Zo všetkých zmien, ktoré má táto novela priniesť, vyčníeva zmena v § 55a, kde bol predtým siedmy, po novom ôsmy odsek doplnený o vety: „**Žiak môže opakovať ročník raz na prvom stupni základnej školy, raz na druhom stupni základnej školy a raz počas štúdia v strednej škole. Opakovanie ročníka sa nezapočítava do počtu rokov trvania povinnej školskej dochádzky...**“

Na tlačovej konferencii bolo prezentované, ako sa má týmto opatrením znížiť pravdepodobnosť, že k ukončeniu školskej dochádzky príde skôr ako po absolvovaní posledného ročníka základnej školy. Nevyčítam ministerstvu školstva, že to nemyslí dobre, ale rozmyšľal niekto z predkladateľov tejto novely, čo všetko to prinesie v praxi? Pomôžem si známym citátom, že „cesta do pekla je dláždená dobrými úmyslami“.

To, či žiak má alebo nemá opakovať ročník, by malo ostať výlučne v kompetencii vyučujúcich, na základe toho, či žiak zvláda alebo nezvláda naplňovať výkonové štandardy štátneho a školského vzdelávacieho programu. **Navrhovým znením novely sa stráca zmysel celého štátneho vzdelávacieho programu**, pretože po jednom opakovaní ročníka na danom stupni ZŠ už následne žiak nemusí splniť žiaden výkonový štandard a aj tak musí postúpiť do vyššieho ročníka.

Vytráca sa tak aj prvok motivácie, keďže žiak si bude po jednom opakovaní ročníka vedomý, že už na danom stupni ZŠ opakovať ročník nemôže. V praxi teda docielime stav, keď sa žiak, ktorý sa nenaucí písať ani čítať v prvom ročníku, a to ani na dvakrát, bude následne postupovať ročníkmi ZŠ nahor, aj keď nezvládne učivo predpísané štátom ani v jednom z ročníkov. ZŠ tak ukončí žiak, ktorý v lepšom prípade bude vedieť aspoň čítať a písať, v horšom prípade nebude vedieť ani to. Doštane vysvedčenie s tým, že získal nižšie stredné vzdelanie rovnako ako všetci ostatní, ktorí výkonové štandardy štátneho vzdelávacieho programu splnili a splnili. Kde je tu zásluhovosť? Kde je tu motivácia? Na akej strednej škole

sa takýto absolvent uplatní?

Novela školského zákona je podľa ministerstva školstva takto navrhnutá najmä kvôli skupine žiakov z marginalizovaných komunít. Opäť sa celospoločenský problém, ktorý tu nevyriešila zatiaľ žiadna vláda, hádže len na pleciah škôl. Deti, ktoré vyrastajú v málo podnetnom prostredí a často nemajú pokryté ani základné biologické potreby, neprejavujú záujem o vzdelávanie. Štát namiesto toho, aby začal riešiť problém s výchovou detí v rodine a v prostredí, v ktorom žijú skôr, než vôbec prídu do školy, navrhuje namiesto toho ústupky vo vzdelávaní v podobe zákazu opakovania ročníka viac ako raz na jednom stupni ZŠ.

Okrem žiakov z marginalizovaných komunít máme v školách pomerne výraznú skupinu žiakov, ktorí nepochádzajú zo slabých sociálnych či finančných pomerov, ale neprejavujú záujem či chuť sa v niečom zlepšovať – vzdelávať. Tí, ktorí učia, to iste poznajú. Hovorím o deťoch zo strednej vrstvy, ktoré je problém pre niečo nadchnúť a motivovať, ktoré vidia často jediný zmysel v hraní počítačových hier či v riešení všakovakých hlúpostí na sociálnych sieťach. Táto skupina detí – žiakov na školách vôbec nie je malá. Zamyslel sa niekto z ministerstva školstva pri predkladaní novely školského zákona, čo môže spôsobiť medzi žiakmi z majority? Tieto deti totiž vedia veľmi dobre, čo môžu, čo nemôžu a najmä čo musia a čo nemusia. Koľko z nich si povie, prežijem jednu hanbu z jedného prepadnutia a po zvyšok druhého stupňa sa budem chechtať spolužiakom aj vyučujúcim, že nič nemusím robiť a aj tak dokončím celú základnú školu.

Aký príklad dáva ministerstvo školstva pre našu mládež a pre celú spoločnosť týmto návrhom novely školského zákona? Hádám stále platí, že škola by mala vzdelávať pre život a vychovávať žiakov tak, aby prinášali hodnoty, keď sa dostanú do aktívneho pracovného života. Ako bude na pracovný život pripravený žiak (študent), ktorý raz prepadne na prvom stupni ZŠ a ďalšie 4 roky nič robiť nebude, raz prepadne na druhom stupni ZŠ a ďalších 5 rokov nič robiť nebude a raz prepadne na strednej škole a po zvyšok štúdia nič robiť nebude. V akom povolaní sa uplatní, keď nebude ovládať ani základné súvislosti a poznatky prvého stupňa ZŠ? Kto ho vôbec prijme

a kde? A čo bude v tej práci robiť, keď bude naučený, že za nulový výkon dostal všetko? Uvedomujú si predkladatelia, aké škody pre budúce generácie môžu týmto návrhom napáchať?

Čo bude nasledovať ďalej pri takýchto „reformách“? Začneme rozdávať vysokoškolské diplomy každému absolventovi strednej školy?

V prechodných ustanoveniach novely školského zákona je ďalej uvedené, že ak už žiak na danom stupni ZŠ opakoval ročník, tak už naň platí táto novela, čo znamená, že už na danom stupni ZŠ opakovať ročník nebude môcť. Teda ak novela bude schválená v znení, ako je navrhnutá. Čiže novela školského zákona, ktorá bude schválená v priebehu rozbehnutého školského roka, sa naň bude rovno aj vzťahovať. S príkazmi a so zákazmi sa ministerstvo ponáhľa, zatiaľ čo s opatreniami a väčšou pomocou žiakom z marginalizovaných komunít otáľa. Zákaz opakovania ročníka by mal totiž podľa návrhu platiť od 1. januára 2023. Zavádzanie podporných opatrení ako napr. pedagogickí asistenti, miestnosti na oddych, kompenzačné pomôcky, školský podporný tím a pod. vyžaduje návrh novely až od školského roku 2023/2024 s prechodným obdobím až do roku 2026. Čiže podpora zo strany ministerstva pre žiakov, ktorí potrebujú individuálny prístup či iné špecifické prístupy a metódy, ešte len príde (ak príde), ale zákaz prepadnúť má platiť v podstate okamžite.

Všetky tieto zmeny chystá a servíruje ministerstvo školstva presne naopak, ako by bolo vhodné. V kontexte toho, že školy aktuálne ani nevedia, či do konca kalendárneho roka 2022 finančne utiahnu platenie energií, keďže doteraz im neboli zvýšené financie ani na to, je namieste obava, že všetka podpora uvedená v novele školského zákona ostane len na papieri. Stále na školách nemáme dostatok pedagogických asistentov, nemáme dostatok financií na kupovanie základných pomôcok. Normatívy sú nepostačujúce a školy finančne podvyživené. Učím na škole, kde sa učí dvojzmenne, v šiestich budovách po celej obci, nemáme kabinety, nemáme si ani kde zložiť osobné veci, učí sa aj v pivniciach. V rámci plánu obnovy sa hovorilo, aj sa hovorí, o dobudovaní kapacít pre školy s dvojzmennou prevádzkou. Už sme na škole mali počas polroka 4 návštevy z ministerstva školstva

(zakaždým iní úradníci) a doteraz sa nič nerozbehlo. Najprv nám bolo oznámené, že nám stačí postaviť 12-triednu školu, keďže 12 tried sa vzdeláva poobede. Potom asi niekomu došlo, že pri demografickej krivke v obci to vôbec nebude stačiť, kým sa tá budova postaví (ak sa vôbec postaví). Ako chce ministerstvo školstva financovať podporné opatrenia uvedené v novele, keď nedokáže zabezpečiť ani základné priestory na vzdelávanie.

Na celom spôsobe vedenia rezortu školstva nielen súčasnej vlády, ale aj tých predchádzajúcich ma zaráža fakt, že zatiaľ čo sa či už naoko, alebo naozaj pokúša rezort podporovať deti zo sociálne slabšieho prostredia, už dlhodobo upadá podpora talentov a nadaných žiakov. Ilustrujem to na príklade prístupu rezortu k predmetovým olympiádam. Kedysi, keď som sa ja ako žiak ZŠ zúčastňoval na týchto olympiádach (asi pred 25 rokmi), tak účastníci dostali občerstvenie vo forme nejakej bagety alebo plnenej žemle a nejakého džúsu. Prvé tri miesta na okresnej úrovni boli odmenené vecnými cenami v podobe kníh – encyklopédií, pier, farbičiek a iných vecných darov. Posledné roky, keď sa na týchto olympiádach zúčastňujem ako sprevádzajúci učiteľ – občerstvením žiakov je čaj z hrnca uvarený v kuchyni školy, kde sa olympiáda koná, a sem-tam nejaký keks, niekedy ani to. „Odmenou“ pre najúspešnejších je diplom, ktorý si spravidla treba prísť vyzdvihnúť do centra voľného času alebo školy, ktorá to má na starosti. Dôvod je jednoduchý – dotácia štátu na žiaka, ktorý sa zúčastní na olympiáde, je doslova pár centov. Takto pristupujeme k nadaným žiakom, takto ich motivujeme zo strany štátu.

Ministerstvo školstva deklaruje, že reformami chce vytvoriť moderné kvalitné školstvo pre 21. storočie. Väčšina krokov však smeruje k presnému opaku. Opísanými krokmi postupne zničíme štátne školy a trochu sa začínam obávať, či to aj nie je cieľom. Pretože ministerstvo školstva absolútne nepočúva názory školských inštitúcií a ľudí z praxe, ktorí mnohé zavádzané opatrenia vrátane tohto obmedzenia opakovaní ročníka kritizovali už v čase, keď to bolo ešte len v rovine diskusií. Obávam sa, že ministerstvo školstva, a asi nielen to, riadi skupina ľudí, ktorí majú nejaké svoje vysnívané predstavy a sú neomylne presvedčení o tom, že jedine ich napĺňanie je to správne a pri všetkej úcte, sú odtrhnutí od reality a ani sa neza-mýšľajú, čo tieto návrhy v realite spôsobia.

Mgr. Matúš Bañas,
člen OZŠ

Spoznávame Slovensko

V dňoch 3. až 5. júna 2022 navštívili pedagógovia materskej školy, všeobecnej školy, gymnázia a kolégia s vyučovacím jazykom slovenským v Budapešti v rámci vzdelávaco-poznávacej exkurzie zameranej na spoznávanie prírodného a kultúrno-historického dedičstva Slovenska sever a východ Slovenska. Program exkurzie bol zostavený s cieľom zvýšiť informovanosť učiteľov o kultúre, geografii, histórii a cestovnom ruchu v danej oblasti. Exkurzia bola určená pre pedagogických pracovníkov našej školy a všetkých tých, ktorí sa dostávajú do každodenného kontaktu so slovenčinou v našej škole.

S radosťou sme privítali možnosť byť ubytovaní vo Vzdelávacom a regeneračnom centre CROCUS v Kežmarských Žľaboch. Ústretovosť vedúceho Miroslava Mackulina a príjemné správanie ostatných pracovníkov zariadenia len zvýšilo pocit krásne stráveného pobytu v tatranskej prírode.

Kde sme všade boli?

Prvou zastávkou boli Vysoké Tatry. Aj keď budiček bol skoro, vstávali sme s úsmevom. No obloha si povedala, že si trochu poplače. O pol hodiny neskôr, ako sme plánovali, sme sadali do autobusu smer Tatranská Lomnica, Skalnaté pleso. Naše prosby boli vypočuté a vo výške 1 700 m nás vítal veľkolepý Lomnický štít, blankytná hladina plesa a meteorologická stanica Encián už bez daždivých kvapiek. Niektorí z nás prešli náučný chodník okolo plesa. Zo Skalnatého plesa sme videli bielu perinou pokrytú mestá a dediny na úpätí Tatier, v celej svojej kráse sa ukázali aj vrcholy nízkotatranských končiarov.

Druhou zastávkou bola najstaršia tatranská osada Starý Smokovec. Už v 16. storočí očarili Vysoké Tatry kežmarskú hradnú pani Beatu Laskú. Práve ona sa stala prvou známu turistkou, ktorá navštívila chatu pri Zelenom plese. Visutú lanovku sme vymenili za pozemnú a vybrali sme sa smerom k Rainerovej chate. Pokojná atmosféra prírody, vôňa kvetov a kvitnúcich stromov sa dá len ťažko opísať. Na záver nás čakalo Štrbské Pleso. Je to osada, ktorá patrí do katastra obce Štrba. Veľkým prekvapením bol aj životný príbeh Jozefa Szentiványiho (zemepána z Lipovského Jána), ktorý dal ako prvý postaviť na južnom brehu plesa malú poľovnícku chatu, kam sa často uchýľoval pri svojich potulkách po Tatrách. Aj vďaka tomu ho môžeme považovať za zakladateľa najvyššie položenéj osady.

meteorologická stanica Encián

Niektorí sa poprechádzali okolo plesa, iní sa vybrali až k lyžiarskym skokanským mostíkom a z vtáčej perspektívy si pozreli krásnu tatranskú prírodu. Turistickou cestičkou sme sa dostali aj k jazierkam lásky. Na dne väčšieho z jazierok sa nachádza slovenský dvojkríž, ktorý tam bol umiestnený už v roku 1940.

Unavení, ale s nádhernými fotografiami v mobiloch sme sa vrátili do vzdelávacieho a regeneračného zariadenia v Kežmarských Žľaboch, kde sme boli ubytovaní. Pobyt vo wellnesse či masáž boli na záver dňa balzomom na naše telá.

Tretí deň sme začali návštevou Bachledovej doliny, vstúpili sme do kráľovstva Belianskych Tatier. Slnkom zaliata príroda ukázala všetky svoje tajomstvá. Hodiny rýchlo utekali a nás ešte čakala návšteva historických centier Prešova a Košíc. Košice s nádhernou Katedrálou sv. Alžbety, so zrekonštruovanou Urbanovou vežou, historicky vzácnou budovou Štátneho divadla nás viedli do stredoveku. Mohli sme vidieť, ako sa spája moderna s históriou.

S krásnymi spomienkami na Slovensko sme v nedeľu poobede cestovali domov. V batohu sme si priniesli množstvo nových poznatkov, vedomostí a skúseností, ako učiť slovenčinu. Budeme si dlho pamätať, aké veľké krásy ukrýva malé Slovensko.

Veľká vďaka ešte raz patrí M. Mackulinovi a celému personálu rekreačného zariadenia v Kežmarských Žľaboch a Úradu pre Slovákov žijúcich v zahraničí. Celú vzdelávaciu exkurziu sme mohli pripraviť len za pomoci jeho dotácie.

V mene všetkých účastníkov
Mgr. Mária Kvašňáková,
vyslaná učiteľka MŠVVaŠ SR na
krajanskej škole v zahraničí,
Budapešť, Maďarsko
Foto: Samphotostock

Novelizovaná legislatíva BOZP

Posledná legislatívna zmena sa dotkla najmä troch dôležitých zákonov, a to zákona č. 124/2006 Z. z. o BOZP v znení neskorších predpisov a zákona č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce v znení neskorších predpisov.

Významné zmeny nastanú v zákone o bezpečnosti práce, kde sa lehota opakovaneho oboznamovania a informovania zamestnancov mení zo súčasných dvoch rokov na tri roky. Zvyčajne v praxi je zaužívané spojiť oboznamovanie a informovanie zamestnancov, teda nám dobre známy zaužívaný termín školenie zamestnancov v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, so školením protipožiarnej ochrany, kde zostáva termín opakovaneho školenia každé dva roky. Na základe uvedeného by mohla táto zmena priniesť problém so školeniami o bezpečnosti práce a požiarnej ochrany. Každopádne si zamestnávateľ môže lehotu oboznamovania z oblasti bezpečnosti práce upraviť vo svojom vnútroprevádzkovom predpise, kde musí dodržať už spomínanú lehotu minimálne raz za 3 roky.

Ďalšou zmenou je zmena v § 10 – spolupráca zamestnávateľa a zamestnancov

Zamestnávateľ je povinný umožňovať zamestnancom alebo zástupcom zamestnancov vyjadrovať sa k problematike bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a k dokumentom, ktoré súvisia s problematikou BOZP. V novele je určený termín **5 pracovných dní** na vyjadrenie zamestnancov alebo zástupcov zamestnancov k dokladom vydaným zamestnávateľom k danej problematike.

V § 14 – overovanie plnenia požiadaviek bezpečnosti technických zariadení, kde sa zjednocujú podmienky na získanie akreditácií OPO (oprávnených právnických osôb).

V § 16 – odborná spôsobilosť v čase PN v prípade, že fyzická osoba, ktorá vykonáva odbornú činnosť, si udrží odbornú spôsobilosť, i v prípade, ak je v čase uplynutia piatich rokov dočasne práceneschopná.

V § 17 sa zosúladi lehoty na spísanie a zaslanie záznamu o registrovanom pracovnom úraze na **8 dní**.

Pri preventívnych a ochranných službách sa ruší povinnosť oznamovať zmenu identifikačného čísla. Fyzická a právnická osoba s novým IČO sa považuje za subjekt, ktorý musí požiadať o nové oprávnenie.

Ďalšou výraznou zmenou je vypustenie pojmu autorizovaný bezpečnostný technik (BT) zo zákona a zavádza sa jednotné pomenovanie bezpečnostný technik. Ak neautorizovaný BT v prechodnom období 2 rokov nevykoná skúšku pred komisiou zriadenou Národným inšpektorátom práce (NIP), stratí odbornú spôsobilosť! Doterajší ABT, ktorí získali spôsobilosť do 31. 12. 2022, nebudú musieť absolvovať nové skúšky bezpečnostného technika. Odborná spôsobilosť im bude platiť naďalej.

V oblasti výchovy a vzdelávania sa umožní odborne spôsobilým osobám vykonávať činnosť odborného zástupcu pre viaceré podnikateľské subjekty.

Zmeny v zákone č. 125/2006 Z. z.

Upravuje sa kompetencia NIP vydávať osvedčenie fyzickej osobe bezpečnostného technika, doposiaľ NIP vydával osvedčenie autorizovaného bezpečnostného technika.

V § 14 ods. 2 sa spresňuje povinnosť kontrolovaného subjektu doručiť inšpektorátu práce v určenej lehote písomnú správu o spôsobe splnenia opatrení na odstránenie zistených porušení predpisov.

Upresňujú sa povinnosti, za ktorých porušenie je možné uložiť poriadkovú pokutu od 65 do výšky 650 eur fyzickej osobe nachádzajúcej sa na pracovisku zamestnávateľa.

Namiesto funkcie hlavný inšpektor práce bude zriadená manažérska funkcia riaditeľ inšpektorátu práce s tým, že osoba nemusí spĺňať 5-ročnú prax inšpektora práce.

V § 14 ods. 1 sa upravuje protokol a záznam o výsledku inšpekcie práce, upravuje sa obsahová náležitosť protokolu o poučenie o možnosti podať správnu žalobu proti protokolu zo strany kontrolovaného subjektu.

PhDr. Radovan Lehocký,
špecialista BOZP

Aktuality zväzu

Ročník XXXI. ~ Číslo II
September 2022

Vydáva

**Odborový zväz pracovníkov
školsťva a vedy na Slovensku**

Redakčná rada:

doc. Ing. Miroslav Habán, PhD.

– predseda redakčnej rady

Ing. Peter Danko

RNDr. Ingrid Gamčíková

Mgr. Renáta Kubovčíková

Mgr. Juraj Stodolovský

Redakcia:

Bajkalská 29/A, 821 01 Bratislava

telefón: +421 918 901762

www.ozskolsťva.sk

Grafické spracovanie,

korektúra textov, tlač:

MUSICA LITURGICA, s. r. o.,
Bratislava

Distribúované pre členov

Odborového zväzu pracovníkov
školsťva a vedy na Slovensku

Náklad: 3 500 ks

Príspevky posielajte e-mailom
na: haban@ozpsav.sk

ISSN 1338 – 7960

AZ

Ďakujeme

Ďakujeme pri príležitosti odchodu do dôchodku

pani **Ing. Danke Pet'kovej**

zamestnankyňa zväzu, špecialistka pre EXOD a rekreácie ukončila svoju pracovnú činnosť na zväze k 1. 5. 2022.

Aj touto cestou jej chceme poďakovať

v mene zväzu a jeho členov za dlhoročnú odbornú a obetavú prácu.

Do ďalších rokov života jej želáme veľa zdravia a roky prežité v spokojnosti a láske.

OBJEDNAJTE SI SVOJ VYSNÍVANÝ POBYT V HOTELI DSZSU***

(Domov Spevackeho zboru slovenských učiteľov – Trenčianske Teplice)

ROMANTICKÝ WELLNESS POBYT PRE DVOCH (2 noci)

Doprajte si **víkend len pre vás dvoch** a prežite nezabudnuteľný romantický víkendový wellness pobyt v Trenčianskych Tepliciach. Užite si naše kvalitné hotelové služby, relax v saunách a v jacuzzi a príjemné prostredie v obľúbenom kúpeľnom meste.

Čo pobyt obsahuje:

- Uvítací nápoj
- Fľaša vína na izbe
- Obložená misa pre dvoch na izbe
- 2x večera podávaná v jedálni
- 2x raňajky podávané v jedálni
- 1x obed podávaný v jedálni
- 1x káva RESERVA podávaná v kaviarni
- 1x dezert podávaný v kaviarni
- 1x vstup do RELAX CENTRA na dve hodiny
 - odpočívareň ▪ fínska sauna ▪ parná sauna
 - infra sauna ▪ jacuzzi ▪ citronáda ▪ plachta
- WI-FI pripojenie zdarma v celom hoteli
- parkovanie zdarma v areáli hotela
- 10 % zľavový kupón na procedúry v kúpeľoch Trenčianske Teplice

Konečná cena pre 2 osoby
od 239 eur

WELLNESS POBYT DÁMSKA JAZDA (2 noci)

Milé dámy, doprajte si wellness pobyt pre ženy – relax a oddych v saunovom svete, výborné jedlo z našej kuchyne a neopakovateľnú atmosféru nášho hotela.

Čo pobyt obsahuje:

- Uvítací nápoj
- Kozmetický darček
- Syrová misa s ovocím na izbe
- 2x večera podávaná v jedálni
- 2x raňajky podávané v jedálni
- 1x obed podávaný v jedálni
- 1x káva RESERVA podávaná v kaviarni
- 1x dezert podávaný v kaviarni
- 1x vstup do RELAX CENTRA na dve hodiny
 - odpočívareň ▪ fínska sauna ▪ parná sauna
 - infra sauna ▪ jacuzzi ▪ citronáda ▪ plachta
- WI-FI pripojenie zdarma v celom hoteli
- parkovanie zdarma v areáli hotela
- 10 % zľavový kupón na procedúry v kúpeľoch Trenčianske Teplice

Konečná cena pre osobu
od 110 eur

Rezervácia pobytov:

DOMOV SPEVÁCKEHO ZBORU SLOVENSKÝCH UČITEĽOV, Trenčianske Teplice

Mobil: 0903 615 126, e-mail: prevadzka@dszsu.sk

www.dszsu.sk

Získajte výhodnú pôžičku pre pedagógov z Fondu na podporu vzdelávania ešte tento rok

Fond na podporu vzdelávania je neštátny účelový fond zriadený zákonom. Hlavnou činnosťou fondu je poskytovanie pôžičiek za zvýhodnených podmienok vybraným cieľovým skupinám – študentom vysokých škôl, študentom doktorandského študijného programu v dennej forme štúdia, pedagogickým a odborným zamestnancom škôl, vysokoškolským pedagógom, výskumným a umeleckým pracovníkom vysokých škôl do 35 rokov.

Kto môže požiadať o pôžičku pre pedagógov?

O pôžičku pre pedagógov môže požiadať:

- pedagogický zamestnanec,
- odborný zamestnanec,
- študent doktorandského študijného programu v dennej forme štúdia,
- zamestnanec vysokej školy, ktorý do dňa na doručenie žiadosti o pôžičku dosiahne vek najviac 35 rokov a je vysokoškolský učiteľ, výskumný pracovník alebo umelecký pracovník.

Aké sú výhody pôžičky pre pedagógov z Fondu na podporu vzdelávania?

Pôžička pre pedagógov z Fondu na podporu vzdelávania poskytuje žiadateľovi hneď niekoľko výhod. Prvou je, že žiadateľ pri pôžičke do 3 000 eur nepotrebuje žiadneho ručiteľa a na

získanie pôžičky mu stačí preukázať výkon pedagogickej činnosti a príjem. Druhou výhodou tejto pôžičky je, že pôžičky do 10 000 eur sú bezúčelové. Žiadateľ teda nemusí dokladovať účel, na ktorý vynaložil finančné prostriedky. Ďalšou výhodou pôžičky pre pedagógov je nárok na odklad splátok pôžičky z dôvodu materskej dovolenky, rodičovskej dovolenky alebo v prípade evidencie na úrade práce ako uchádzača o zamestnanie. Počas tohto obdobia žiadateľ platí iba úroky z istiny a lehota splatnosti pôžičky sa predlžuje o lehotu trvania odkladu splátok pôžičky. Významnou výhodou je možnosť odpisu časti istiny pôžičky po 5 rokoch vykonávania pedagogickej činnosti.

Aká je úroková sadzba pôžičky pre pedagógov?

V roku 2022 je úroková sadzba pôžičky len 3 % p. a. (ročne) pre všetkých žiadateľov bez ohľadu na výšku príjmu alebo výšku požadovanej pôžičky. Úroková sadzba je výrazne nižšia ako úroková sadzba porovnateľných produktov na bankovom trhu. Zároveň je možné pôžičku predčasne splatiť bez akýchkoľvek poplatkov.

Aká je maximálna výška pôžičky pre pedagógov?

Pedagóg si od fondu môže požičať ľu-

bovoľnú sumu v rozmedzí od 1 000 až do 15 000 eur. O pôžičku môže požiadať opakovane, a to až do súhrnnej výšky 30 000 eur. Lehotu splatnosti pôžičky si taktiež volí žiadateľ v rozmedzí od 8 až do 15 rokov.

Dokedy je možné požiadať o pôžičku pre pedagógov?

Žiadosti o pôžičku sa podávajú v troch termínoch, a to **do 28. februára, 30. júna a 31. októbra** príslušného kalendárneho roku.

Ako požiadať o pôžičku?

Žiadosť o pôžičku nájdete na webovom sídle fondu www.fnpv.sk v sekcii pedagóg – dokumenty – žiadosť o pôžičku. Následne je možné žiadosť doručiť jedným z nasledujúcich spôsobov:

- V listinnej podobe osobne, poštou alebo kuriérskou službou, pričom žiadosť o pôžičku musí byť doručená ako originál podpísaný osobne žiadateľom. Žiadosť o pôžičku doručte v uzavretej obálke na adresu: Adresa na doručenie žiadosti o pôžičku: Fond na podporu vzdelávania Panenská 29 811 03 Bratislava
- V elektronickej podobe na e-mailovú adresu pozicka@fnpv.sk, pričom žiadosť o pôžičku musí byť podpísaná kvalifikovaným (zaručeným) elektronickým podpisom žiadateľa.

Na čo si dávať pozor pri predkladaní žiadosti o pôžičku?

Pri vyplňaní a odosielaní žiadosti o pôžičku je nutné dbať na úplnosť a správnosť vyplnenej žiadosti. Je nutné vyvarovať sa chýb pri podávaní žiadosti, ako je napr. predloženie neúplnej žiadosti (chýba druhá strana žiadosti, žiadosť predložená bez príloh a pod.), upravovanie a dopĺňanie formulára žiadosti o pôžičku zo strany žiadateľa (najmä dopisovanie rôznych skutočností či preškrtnutie textu), nevyplnenie celej žiadosti vo všetkých potrebných bodoch, zabudnutý podpis žiadateľa. Takáto žiadosť môže byť po posúdení jej nedostatkov vyradená z procesu schvaľovania žiadosti o pôžičku.

Bližšie informácie o fonde, ako aj detailné informácie o výhodných pôžičkách pre pedagógov nájdete na webovom sídle fondu www.fnpv.sk alebo Facebooku FNPV.

FNPV
Fond na podporu vzdelávania

Budúcnosť sú mladí ľudia.
Preto pomáhame nielen študentom, ale aj pedagógom, ktorí študentov vzdelávajú.

wüstenrot